

Előfizetési díj:

Éves díj . . . 10 K — f.
Fél éves . . . 5 K — f.
Negyed éves . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Mit hoz a jövő?

Lázás érdeklődéssel lessük a politikai események torlódását. A politizáló természetű magyar nép, amely már majdnem letargikus közönnyel fogadta a kibontakozási híreket, ma ismét olyan vehemenciával tárgyalja a napi eseményeket, hogy viszhangzik tőle az utca, kávéház, kaszinó, sőt a családi otthon is.

Az érdeklődés természetesen azon kérdés felé fordul: mit hoz az ujesztendő s kik lesznek azok a darabontok, akik vállalkoznak akár alkotmányosra, burkolt, vagy nyílt abszolutizmusra, a nemzeti törekvések leszerelésére? Mert hogy darabontvilág lesz, az immár bizonyos. Ha ma nem, hát holnap, vagy néhány hónap múlva. Az évszázadok óta fenálló ellentét újra kitör s új fejezetet fogunk feljegyezni nemzetünk küzdelmeinek történetébe.

Szánalmas vergődés volt hónapokon keresztül a lemondott, de el nem bocsátott kormány sorsa. Vesszőt futtattak vele, megalázták, lakájszerepre kényszerítették s utoljára meg akarják mutatni, hogy belekergetik az exlexbe. Gyönyörű látvány! Kossuth, Apponyi, Andrássy mint exlexes ügyvivők! És nehéz szatirát nem írni arról, hogy az indennitást Kossuth Ferenc is kénytelen kérni, amikor pártjának nagy része legjobban szeretné felrugni ezt a nyomoruságos állapotot.

Az újabb események csak meggyőzheték arról az országot, hogy az a függetlenségi politika, amit Kossuth követ, a függetlenségi elvekkel teljesen ellentétes. Mert lehet e valakinek kétsége aziránt, hogy az Apponyi, Zichy Aladár, Wekerle által szuggérált Kossuth féle politika nemesak hogy nem Kossuth Lajos szent hagyományai-

nak életrehívása, hanem még a 67-es alkotásnak is csak torzképe.

Ezzel a személyvesztéssel tehát nem lehet a nemzet politikai itéletét és állásfoglalását megtéveszteni. Abban a zavaros mentegetőzésben, amellyel az elvek rezerváltatnak, de azok érvényesítésének akadályai elleni küzdelem az ország békéjének megzavarásával azonosítottatik, tulajdonképpen behódolás rejlik. Most azután kint az is, hogy az az ígéretés, hogy a nemzet a béke fentartásáért, az időhalasztásért rekompenciát kap, csak üres handabandázás volt. Ezek a biztatások csak arra voltak jók, hogy huzzák halaszák a megoldást, illetve a komoly erőpróbat, amelynek előbb utóbb be kell következnie.

Mit kaptunk a felajánlott időhaladékért? Mit kapott Kossuth azért, hogy felajánlotta az elvek felfüggesztését, a békeséget, a gazdasági függetlenség iránti harc leszerelését? Igérték neki valamit Bécsben? Talán nemzetiszinü hevedert a huszárlovak hasára, vagy magyar nyelvet a kantinokban, — azt adtak volna. Ezzel azonban mégsem mertek előrukkolni, ennyi engedményért nem merték beígérni a szállítását. Így jutott el a kormány az indennitásig s így fejlődtek a dolgok odáig, hogy exlexes ügyvivőkkel válhatnak a koalíció miniszterei, a háttérben pedig ott állnak Lukács László és Khuen-Héderváry, akiket a császár, mint engedelmes híveit, kiküld Magyarországot újabbi leigázására.

Az ország azonban elkészülve várja őket. Napról napra szaporodik azoknak a száma, akik immár nem hajlandók semmiféle alkudozásra, hanem erélyesen követelik a legmesszebbmenő harcot a nemzet alkotmányának megvédelmezésére s önrendelkezési jogának biztosítására. A szembe-

kötődinek vége. Az alkotmányos élet létszátából, csalásból nem akarunk élni. Mit ér az, ha még tovább csaljuk, tovább ámitjuk egymást; utópiákat kergetünk, jelszavakkal dobálózunk, itthon egymást marjuk, pártokat alkotunk és bontunk, gyülesezünk és kiabálunk, amellet pedig Bécs parancsol és lenyüggöz minden jogos törekvést.

El kell következni annak az időnek, amikor végre összemétközik a jog a hatalommal. Be kell végre látnunk, hogy nekünk csak egy utunk lehet, amelyen önzérettel haladhatunk. Az akadályokat százszor megkerülhetjük, újra csak felbukkanak. Meg kell tisztítani az utat s szét kell taposni az akadályokat. Más mód nincs.

Szervekedjünk a tiszta függetlenségi program alapján. Álljunk rendületlenül. Ne alkudjunk. Azután jöjjön, aminek jönni kell. De engedelmes lakáspolitikára ne adjuk oda magunkat.

Amint az országgyűlés hangulata, a két darabontjelöltnek Bécsben való marasztalása jelzi, az igazi bonyodalmak csak most kezdődnek. Újév után fejtetőre áll az államháztartás rendje, jönnek az exlex vitézek s azután az új választások, végül az erőszak.

Jó előre edzzük meg magunkat arra, hogy a politikai élet sulypontja újból a vármegyékbe fog áthelyeződni. Létkérdés a nemzetre nézve, hogy Bécs kemény ellenállásra találjon.

Vármegyei közgyűlés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn rendes közgyűlést tartott, Árvay Lajos alispán elnöklété alatt.

A gyűlésre a bizottsági tagok nagy számban jöttek be. Különösen képviselve volt a tapolcai járás, ami a tapolcai második gyógyszerár-

Fangler Mihály és Fia

fűszer, csemege, déligyümölcs, ásványvizek kereskedése

Zalaegerszeg, = Fő-tér.

Ajánlja a n. é. vevőközönség b. figyelmébe dusan felszerelt raktárát: elismert jó kávéfajait, idei aratású teáit, melyeket közvetlen a termelő cégektől szerez be. Különösen felhívja a vevőközönség figyelmét London és Brémából különleges Angol-Jamaika rumfajaira, mindenkor friss teasütemény, déligyümölcs, tisztán kezelt, szavatolt fűszerárúira, budapesti és kaszaházi lisztjeire és a nagyválasztékú karácsonyfadísz és cukorkáira. A cég, mely 36 év óta a legelőkelőbb beszerzési források különös gonddal történt megválogatása által a n. é. vevőköre bizalmát kiérdemelve, méltán elmondhatja, hogy üzletét odafejlesztette, hogy ma már a legkényesebb igényeket képes kielégíteni; bizalommal kéri a vevőközönség szives megrendeléseit.

ügyével volt összefüggésben. Tapolcán ugyanis ezideig csak egy gyógyszerár van s most egyszerre két gyógyszerész is folyamodott a második patika felállításának jogáért. A közegészségügyi bizottság a második gyógyszerár engedélyezését nem véleményezte s a tapolcaiak bejöttek, hogy a közegészségügyi bizottság javaslatát támogassák. Miután a legközvetlenebb érdekeltség úgy véli, hogy Tapolcának elég egy patika, a közgyűlés elutasító határozatot hozott.

Nagyobb körben érdeklődést keltett a közigazgatási bizottságban a kilépés folytán megüresedett öt tagsági hely betöltése.

A közhangulat már hetekkel előbb kialakult oly értelemben, hogy gróf Batthyány Pált feltétlenül be kell választani a bizottságba, hogy a főispáni székéből való távozása dacára is bizottságnak a vármegye közönsége az ő lelkes agitációját és ügybuzgalmát. Azt hittük, hogy választási küzdelem fog kiejelődni, amelynek azonban elejét vette Filipch Lajosnak, a csáktornyai kerület orsz. képviselőjének azon kijelentése, hogy a közigazgatási bizottságban elfoglalt helyét magtartani nem kívánja. Így azután teljes egyértelműséggel esett meg a választás; a szavazatok számában alig volt eltérés.

Egyébként a közgyűlés meglehetősen egyhanguan folyt le. Csak gróf Batthyány Pálnak a vármegyéhez intézett bucsuzó levele keltett nagyobb felkesedést és zajos éljenzést, vitát pedig a főispáni lakás kérdése provokált, de végezetül mégis egyhangulag elfogadtatott az állandó választmánynak az a javaslata, hogy a vármegye a főispánoknak jövőben lakást ne adjon.

Érdekes volt a három millenáris ösztöndíj adományozása. Az alispán a zalaegerszegi, nagykanizsai és keszthelyi főgimnáziumok tantestületeit megkereste, hogy az ösztöndíjért folyamodó tanulók közül jelöljék ki azokat, akiket a ösztöndíjra legérdemesebbeknek tartanak. A tantestületek természetesen eleget tettek a megkeresésnek; a nagykanizsai főgimnázium tanári karának ajánlata érvényesült is, amennyiben a közgyűlés az ösztöndíjat a tanári kar jelöltjének egyhangulag odaitélte; a két másik ösztöndíjra vonatkozólag azonban erős korteskedés folyt a közgyűlési teremben s azon kívül is. Ez volt a közgyűlésnek egyetlen kortesmozgása.

A tárgysorozatba felvett ügyek nagy része másnapra maradt. Az érdeklődés — rendes szokás szerint — már az első nap délutánján minimumra csökkent.

* * *

Árva Lajos alispán a közgyűlést 10 órakor nyitotta meg s miután a jegyzőkönyvhitelisé-

ket és a hitelesítés idejét kijelölte, az alispáni jelentés pedig felolvasottnak tekintetett s tudomásul vétetett, áttért a közgyűlés az érdemleges tárgyalásra.

Felolvastatták a belügyminiszternek gróf Batthyány Pál főispán felmentésére vonatkozó rendelete s az állandó választmány javaslata, amelynek elfogadásával kimondta a közgyűlés, hogy gróf Batthyány Pálnak főispánsága ideje alatt a vármegye érdekében kifejtett munkásságáért köszönetet mond, érdemeit jegyzőkönyvében megörökíti s a jegyzőkönyv kivonatát ömeltőségének megküldi.

Majd felolvasták gróf Batthyány Pálnak a vármegye közönségéhez intézett levelét, amelyet a közgyűlés lelkes éljenzéssel vett tudomásul.

Ezután a főispáni lakás és illetve az alispáni lakásnak hivatalos helyiségekké való átalakítása ügyében az állandó választmány által tett javaslat került sorra.

A tárgyhöz Csertán Károly szölt. Hozzájárult ugyan ahhoz, hogy az alispáni lakás hivatalos helyiségekké átalakíttassék s az alispán a mostani főispáni lakásba átköltözzék, de a javaslatnak azt a részét, hogy a lakásváltoztatás a kormány jóváhagyásának bevárása előtt megtörténjék, nem fogadja el, mert az alispán ki lehet téve annak, hogy ismét ki kell költöznie a lakásából. Igaz, hogy a vármegye egy ízben már hozott hasonló értelmű határozatot s miután erre a miniszter a törvényszerű határidő alatt nem nyilatkozott, azt jogerősnek kell tekinteni, de a hatalom észjárásán bejós eligazodni. Utal arra, hogy a cigánykérdésben hozott határozatra sem nyilatkozott a miniszter, mégis — amikor alispánsága idejében ezt a határozatot végre akarta hajtani — a kormánytól akkora orrot kapott, hogy most is örül, hogy megszabadulhatott tőle. A miniszter úgy érvelt, hogy nem nyilatkozott ugyan a vármegye határozatára, de azt sem mondta, hogy jóváhagyja, tehát annak végrehajtását betiltja. Ma már hiába áll ki a nemes asszony seprővel a kezében a portája elé, hogy megakadályozza a végrehajtást. A hatalom parancsol. Miután pedig az alispán állását olyan diszesnek tartja, hogy semmiféle köllemetlenségnek a vármegye első tisztviselőjét kitévni nem akarja, ezért kéri a közgyűlést, hogy a határozat végrehajtásával várjon addig, amíg azt a miniszter jóváhagyja.

Árva Lajos alispán utal arra, hogy ha a határozat jóváhagyás végett felterjesztetik, ezzel a vármegye előbbi határozatát önmaga hatályon kívül helyezi; Eitner Zsigmond képviselő pedig azzal indokolja az állandó választmány javaslatát, hogy az erőszakkal szemben hiába való a törvényes álláspont, de amíg jogállapot van, a vármegye határozatát végrehajthatja.

mányt beszívni, életpályát teremteni! De nagyon komoly hangon megígérte Magdának, hogy nem fog róla megfélemlézni, hogy továbbra is a régi, jó pajtás lesz.

Magda nem tudta izgatottságát és meghatottságát palástolni és sirva borult az asztalra. Egyetlen, legjobb, legkedvesebb barátjának elvesztését siratta. Bandi is elérzékenyedett egy pillanatra, de hirtelen észébe jutott, hogy ő férfi, hogy neki nem szabad gyengének lenni, felemelte hát Magda fejét, belenézett nedves szeméibe, kezét hevesen megrázta s erőltetett nyugodtsággal mondta neki: az Isten veledet.

Amikor egymástól elváltak, kezdték érezni, hogy egymás nélkül nem szép, nem sokat ér az élet. Bandira nézve Magdán kívül nem volt más leány a világon, Magda pedig egy férfire gondolt állandóan. A kapott rózsza és égszinkék színű leveleket párnája alá tette s ezekről gyönyörű történeteket álmodott. Mindég Bandi volt az eset hőse. Egész glória vette már körül Bandi fejét. Bandi pedig, a mikor egyedül ment a zajos utcákon, vagy sétált a liget fái alatt, mindég Magdával foglalkozott. Kiszinezte a viszontlátás örömeit, megállapította annak összes részleteit százezzer és ezerszer. S mindég talált hozzá új képeket, mindég módosított rajta valamit.

Eltelt az első esztendő. Izgatott volt mind-

A közgyűlés az állandó választmány javaslatát elfogadta s a helyiségek beosztásának előkészítése céljából bizottságot küldött ki.

A közigazgatási bizottság tagjainak megválasztása következett. Három küldöttség előtt folyt a szavazás, amelynek eredménye az lett, hogy Bosnyák Géza 149, gróf Batthyány Pál 146, Vizlendvay Sándor 139, Koller István 133 és Tripammer Gyula 130 szavazattal közigazgatási bizottsági tagokká választottak.

A millenáris ösztöndíjat Kalovics Ferenc nagykanizsai, Vörös György zalaegerszegi és Tóth János keszthelyi főgimnáziumi tanulóknak adományozta a közgyűlés.

A vármegyei földadó bizottságot a közgyűlés megalakította s abba 12 rendes és 12 pótagot választott.

Az igazoló választmány eddigi tagjai újból megválasztottak.

A belügyminiszter által rendszerezett két közigazgatási gyakornoki állásra vonatkozólag a közgyűlés úgy határozott, hogy a csáktornyai és alsólendvai járásokba fog egy-egy gyakornok beosztatni.

A katonabeszállásolási pótdadó a hárszó után 2.8 %-ban, egyéb adónemek után 4.2 %-ban állapított meg s Zalaegerszeg város részére a katonabeszállásolási kártalanítás összege 25 év tartamára 23,000 koronára emeltetett fel.

A választott bizottsági tagok közül lemondott és elhalt tagok helyeinek betöltése céljából a választások december hó 30-ikára tüzetek ki.

A zalaegerszegi közkórház elmeosztályának felszerelésére a közgyűlés 11,000 koronát szavazott meg, amely részben az építkezésnél megakarított összegből, részben az ebadóalaphól lesz fedezendő.

A Sümege-devecseri, továbbá a Túrje-Rumporpai, az Alsólendva-Belatine Muraszombat vidéki h. é. vasutak segélyezésére a törvényhatósági bizottság a vármegye területén futó vonalszakaszok minden kilométerére 6000 K segélyt szavazott meg; a Túrje-Vasvár-felsőpulyai és Túrje-rumi vasut segélyezését — az alap kimerítése miatt — megtagadja; a Nagykanizsa-csurgói vasut segélyezése iránt beadott kérvényt pedig a Franz Lajos fia nagykanizsai cég visszavonta.

A Deák Ferenc tanulmányi ösztöndíj alapító levele akként módosított, hogy az ösztöndíjért csakis főiskolai hallgatók folyamodhatnak, főiskolai bizonyítványok alapján.

Az állattenyésztési szabályrendelet akként módosított, hogy a magánmének tulajdosság kihasználásának megakadályozása céljából egy mén 100 kancánál többet évenként nem fedezhet.

A vármegyei nyugdíjintézet alapszabályait a

kettő, amikor a viszontlátás perce elérkezett. Magda lábai valósággal gyökeret vertek. Bandi azonban férfias módon uralkodott érzelmein és mégis, hogy-hogy nem Bandi hirtelen egy forró esőket nyomott Magda kis kaesójára. Egyiknek az ajka, másiknak a kezeje égett tőle rettenetes módon. Ez volt az első szerelmi vallomás. Ez volt az első pacsát, melyet jövő sorsukra ütöttek.

Gyönyörű nyarat töltöttek együtt. Minden virág csak nekik illatozott, minden madár csak nekik dalolt, minden levél csak nekik susogott. Nem voltak már oly pajkosak, beszédesek, de annál többet olvastak egymás szemében, annál többször elpirultak és annál jobban és hevesebben vert a szívük.

Két külön világ volt mindkettőben, tele ezer édes sejtéssel, titkos vágyódással, elfojtott érzelmeikkel és mégis egy volt a kettő; egyé olvasztotta őket a mindent átölelő, mindent leromboló szerelem érzése.

Az évek most már lomhán, kimondhatatlan lassúsággal teltek. Örökkévalóságnak tünt fel az idő, míg Bandi elkészült tanulmányával s hazahozta a nagy peacesés diplomát, az ő négy évi kitartó munkájának ékes bizonyítékát. Férfi lett belőle, komoly, higgadt ember, szép külsővel, nemes belső tartalommal.

Magdából is ez idő alatt nagy leány lett.

Az első csók.

Magda 16, Bandi 20 évesek voltak, amikor egymással megismerkedtek. Ugyanabba a zeneiskolába jártak, innen származott az ismeretség, itt fejlődött ki közöttük a barátság. Eleinte apró udvariassági ténykedések mutatták Bandi érdeklődését és rokonszenvét Magda iránt, később hazakisérgette, végre otthonában is felkereshette s ettől kezdve elválaszthatatlanok voltak.

Barátságuk kezdetben gyermekbarátság volt. Érdek és éel nélküli. A mának éltek; csak ezt akarták kellemesen, vidáman eltölteni. Együtt kergették a mezőn a lepkéket, együtt szedtek ibolyát meg buzavirágot. Pajzánkodtak, nevettek, játszadoztak, mint két igazi gyermek. Nehéneha összezördültek, de gyorsan ki is békültek. Komoly dolgokban készséggel segítettek egymáson és boldogok voltak, ha a mindennapi élet apró cseprő dolgait sikerrel elvégezték. Bajaikat, bánataikat mindég bizalmasan, őszintén közölték egymással.

Igy teltek a hónapok, anélkül, hogy annak repülését észrevették volna, vagy anélkül, hogy benső érzéseikről számot tudtak volna adni maguknak.

Egyszerre csak hírül adta Bandi Magdának, hogy utazik. Megy messze-messze, sok tudo-

törvényhatósági bizottság még a múlt évben akként módosította, hogy a teljes nyugdíjképeség eléréséhez szükséges szolgálati időt 35 évre lesz állította; az özvegyek ellátásának minimumát 800 koronában s maximumát 3000 koronában megállapította és az árvák ellátási járulékait felemelte. A belügyminiszter a 35 éves szolgálati időre vonatkozó rendelkezéstől a jóváhagyást megvonta, tehát az alapszabályokba újra 40 év vétetett fel. A többi módosítások érintetlenül maradtak.

Darnay Kálmán kérvénye folytán a közgyűlés elhatározta, hogy a régi községi peesétnyomókat a sümegei muzeumnak adományozza. Behatóan foglalkozott a közgyűlés a törvényhatósági uthalózat ügyével s kimondta, hogy a hálózatból egy utszakaszt sem hagy ki, a műtárgyak állandó jellegűvé laendő átépítése iránt pedig az intézkedéseket folyamatba teszi. Erre a célra természetesen milliókra rugó összeg szükséges. A szükségletet egyelőre a Keszthely-Bak-regedei ut államosításával felszabadult összegből fedezi, de a felveendő kölcsön törlesztésére államségiélyt kér. A tervbe vett építkezésekre szükséges összeg törlesztése évi 100,000 K államségiélyvel volna biztosítható.

Horváth Mihály történetíró és Perczel Mór tábornok szobrára a közgyűlés 100-100 K adományt szavazott meg.

A tárgysorozatba felvett kisebb jelentőségű községi és folyó ügyek elintézése foglalta le a második napot.

Gróf Batthyány Pál bucsuzó levele.

Gróf Batthyány Pál főispáni állásából való távozása alkalmával a vármegye közönségéhez a következő levelet intézte:

Zalavármegye tekintetes Közönségének
Zalaegerszegeen.

Köztudomásu, hogy az országos függetlenségi és 48-as párt, mely a nemzet bizalmából és akaratából mint többség került ki az 1906. évi képviseléválasztásokból, f. évi november havában kettészakadt.

A párt volt vezére és a párt kisebbségét alkotó hívei azon indokolással, hogy egy egyszerű kalendáriumi dátumért alkotmány válságot felidézni könnyelműség volna, kiváltak a pártból.

E kiválás következtében az eddigi függetlenségi többség kisebbségé lett és helyette a kivált úbor közreműködésével az eddigi, 67-es alapon álló, kisebbségi pártokból alakult egy új többség, mely az önálló bank felállítására kérdésében azonos felfogást vall a kivált függetlenségi kisebbséggel.

Mivel én az egységes és a képviselőház több-

Aki először és egyszer látta, arra nem gyakorolt nagyobb hatást; de a ki őt jobban megfigyelte, közelebről megismerte, a nők eszményképének tartotta. Nyugodt, szelid, tiszta kék szemei jóságot, szeretetet és gyöngédséget fejeztek ki. Ajkai körül örökös mosoly játszadozott; az élet és élni akarás sugárzott le egész lényéről. Szívének jósága, egyeneslelkűsége, szerénysége közismert volt. Nem is osoda, hogy szülei bálványozták, hogy ismerősei becsülték, hogy a férfiak lelkesedtek s hogy Bandi rajongott érte.

A férfiakat nem feltétlenül a nő külseje hódítja meg, sőt az okos férfiakat sokkal inkább a nő belső értéke, szívének és lelkének titkos világa. A nő legfőbb ékessége nem a szépség, hanem a jóság; nem a fennhéjzás, hanem a szerénység; nem a büszkeség, hanem a mindenkivel lebilincselő közvetlenség. Boldog az a nő, kit a sors ily tulajdonságokkal ruházott fel és még boldogabb az a férfi, kinek a sors ily nőt jelöl ki élete párjával.

A régi, diákkori boldog idők tértek ismét vissza. Magda és Bandi újra együtt lehettek, újból egymásért és egymásnak élhettek. A közös érzelmek egyre közelebb hozták a két fiatal lelket. Sokszor elmélyedtek egymás nézésébe, de a mikor érzéseikről akartak volna beszámolni, elakadt a lélekzetük.

ségét képezett függetlenségi párt bizalmából lettem a vármegye főispánja és mivel a bankkérdés valódi lényegét elpalástoló és tisztán a felületen mozgó, noha első látásra tetszetős fenti igazolás a bankkérdésben általam vallott felfogással és meggyőződéssel homlokegyenest ellenkezik: állásomat a jelenlegi válság alatt immár másodjában — a belügyministerium vezetésével ideiglenesen megbízott lemondott belügyminister rendelkezésére boosátottam, megismételve felmentésem kieszközölése iránti kérelmemet.

Sulyos következtetés és a »struc politika« jogos vádja nélkül nem is oselekedhettem volna másként.

Mert ha az önálló nemzeti bank felállításának kalendáriumi dátuma miatt »bűnös könnyelműség« az alkotmányválság felidézése, a bűnös könnyelműség vádja helytelenül adreaszaltatik a törvényesen létrejött és törvényes alapon álló nemzeti akarat oimére.

Ha a bankkérdés kalendáriumi dátuma miatt alkotmányválsággal kellene a nemzetnek számolnia, ennek felidézéséért nem a nemzetet és annak törvényes alapon álló többségét, hanem tisztán és kizárólag azon a nemzeten kívül álló ellenséges befolyásokat érheti a bűnös és lelkiismeretlen könnyelműség vádja, melyek a nemzetnek a bank felállítására vonatkozó törvénybiztosította jogának kijátszása és elkönfiskálása érdekében érvényesítik gonosz és törvénytelen befolyásukat az alkotmány másik tényezőjénél.

Sulyos felelősséget vesznek azért magukra azok a magyar kormányférfiak, kik a kérdés ilyen hamis beállításával nem a nemzettel szemben álló idegen tényezők befolyásának elsöprésére használják fel törvényes befolyásukat mint a király tanácsosai, hanem ahelyett kishitűen és félénk gyöngeséggel a maguk tekintélyével fedezik a nemzet előtt a nemzet jogainak kijátszására dolgozó idegen befolyásokat.

Mint minden más nemzet, a magyar is önmagáért van, nem pedig egy tőle idegen más államért! Az legkevésbé, amit elvárhat, hogy törekvései és céljai az ő saját létezésükéi és boldogulása szempontjából ítéltesse meg az alkotmányos tényezők által, nem pedig Ausztria szemüvegén keresztül.

Az önálló bank és az önálló gazdasági berendezkedés ma már életkérdés ránk nézve. Felállításuk tehát csakis ebből a szempontból bírálható el, nem pedig Ausztria vagyoni és hatalmi viszonyaira való visszahatásuk szempontjából.

Hisz ha csak a kalendáriumi dátumon fordulna meg az önálló bank felállításának kérdése, nem pedig a kartellbankot is visszautasító Ausztria ellenzésén, akkor a mai sulyos és mesterségesen kinyújtott válság soha ki nem tört és pártszakadásra soha sem vezetett volna.

A felállítás azonban nem a kalendáriumi dá-

Azt, amit oly régóta és amit oly nagyon szerettek volna egymás fülébe sugni, képtelenek voltak szavakban kifejezni. Bandi sok álmatlan éjjelen elhatározta, hogy erős lesz, hogy férfi lesz, hogy kitarja szívét és lelkét, száz alkalmat is kijelölt erre a célra. Magda is sokat hánykolódott hófehér szüzi ágyán s gyönyörűnek festette azt a pillanatot, amikor Bandi bevallja szerelmét, magához szorítja és forrón összecsookolja. De valahányszor ezt megakarták tenni, elgyöngültek, hallgattak, vagy közömbös dolgokról kezdtek beszélgetni.

Végre azonban egy zord, téli éjjelen, egy forró bál éj után, amikor Bandi Magdára a kabátot felszegtette, hirtelen előrehajolt s a meglepett Magda ajkára egy hosszú csókot nyomott.

Magdát ez a nem várt támadás zavarba hozta, Bandira egy megvető pillantást vetett s a faképnél hagyta. Nem ilyennek képzelte ő az első szerelmi csókot, az első szerelmi vallomást, hanem poétikusnak, forrónak, lázasnak.

És ez órától kezdve osudálatos változás állott be viszonyukban. A bizalmas pajtáskodás lott be viszonyukban. A bizalmas pajtáskodásnak vége lett. Kerülték egymást, hidegek, kimertek lettek egymással szemben. Mintha minden szavukkal és tettükkel önmagukat és egyden büntetni akarták volna, azért a tettért, amelytől úgy félték és amelyet úgy óhajtottak.

tumon fordul meg, hanem ebben is, mint minden egyéb külső vonatkozással is bíró belkérdesünkben, egy idegen államaak ellentétes érdekei az irányadók első sorban és ezen idegen érdekek miatt fenyegeti a nemzetet alkotmányválság, — ha nem királyeértés a vele való fenyegetés! — nem pedig a kalendáriumi dátum miatt.

Ez az alkotmányválság különben eddig is mindig fenyegetett a multban, valahányszor a szentesített törvényekben lefektetett olyan jogait merete követelni a nemzet, melyek nem Ausztria, hanem ránezve jelentettek anyagi vagy erkölesi értéket, erőgyűjtést és gyarapodást.

Az alkotmányosság illetén kezelését és magyarázatát azonban már 1905-ben megelégette a nemzet és azért adott többséget a 48-as eszme hibeinek.

Aki tehát nem akarja végleg aláadni a nemzetnek a törvények általánosan kötelező erejébe, az alkotmánybiztosítékok és adott férfi szöszentségbe vetett hitét, az nem mondhat le kishitűen és semmiféle tetszetős színezetű jelszó palástjába burkolózva a nemzetnek törvényen alapuló jogairól és a jogok megvalósítása helyett nem hangoztathatja azok megvalósításának lehetetlenségét.

Mert a kishitűség és lemondás utja, mint 400 év története bizonyítja, nem az előretörés és nemzeti izmosodás és nem is az elismerés és megértés utja, hanem csak a folytonos vérvesztés és anyagi és erkölesi elcsenevészedés.

Ilyen uton a én senkit sem követek.

Azért mondtam le és így történt, hogy a vármegye főispáni állásáról benyújtott lemondásom elfogadtatott és hogy állásomtól f. hó 13-án kelt királyi kéziratral felmentettem.

Midőn ezt a vármegye tekintetes közönségének egészségi állapotomra való tekintettel tudomására hozom, teszem ezt a legmelegebb hála és köszönet kifejezésével azért a szíves támogatásért és nagy jóindulatért, melyben negyedfél-éves hivatali működésem egész ideje alatt mindenkor részesíteni kegyesek voltak.

Az Uristen bőséges áldását kérem Zalavármegye közönségére, midőn a közgyűlési terem elnöki emelvényéről távozva, a közharcosok sorai közé lépek, hogy ha más minőségben is, de egyforma szeretettel és köteleességtudással kiegyem részemet a közös munkából.

Zalaegerszeg, 1909. november 28-án.

Gróf Batthyány Pál.

A közigazgatási bizottság ülése.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága 14-én tartotta meg december havi rendes ülését, Árvay Lajos alispán elnöklété alatt.

Az alispán jelentette a bizottságnak, hogy november hó folyamán a vármegye területén

Furosa portéka is az a csók. Sokszor az a baj, ha adják, máskor meg az, ha nem kapják. Néha a hideg csókért neheztelnek, máskor meg a forróért nagy a felháborodás. Másképp izlik a szép leány csókja és másképp az öreg nénié. Egyikért a lelke üdvösségét oda adná az ember, a másiktól még a háta is borózik. Vanak magán és közcsókok. Pártatlanok és sokat jelentők. Kemények és lágyak. Rövidek és hosszúak. Csendesekek és cuppanósak. Laposak és hegyesek. Koraiak és megkésettek és a jó ég tudná még mind elsorolni. Az első csókkal meg úgy vagyunk, mint a gyermek a léposójárással. Ha az elsőre sikerült felmászni, kilátása van, hogy a többiekre is fel tud kapaszkodni s hogy eléri célját, az első omeletet. Ha pedig mindjárt az elsőről leessik, vagy elmegy végkép a kedve a léposómászástól, vagy az egész műveletet újból kezdi.

Nem lehet a férfiktól sem rossz néven venni, ha fel akarnak jutni az első fokra. Ott minden eldől. Hogy ki mehet tovább és hogy ki kezdheti egészen elől.

* * *

Magda és Bandi között a szakadás csak kivülről, az idegenek szemében látszott komoly-nak. Az ő lelkük legmélyén, titokban különös érzések osatároztak. Magda állandóan fejfájásról, idegességről panaszkodott; pedig szívét,

működő esendőség 250 bünesetben teljesített nyomozó szolgálatot; ezekből kiderített 236 büneselkmény, a tettesek közül feljelentett a büntető bíróságnál 330 egyén, letartóztatásba helyeztetett 34 egyén. A kiderített büntetendő cselekmények közül lopás 76 esettel, gyújtogatás 17 esettel szerepel. A kir. járásbírók hatáskörébe utalt kihágás 23 esetben fordult elő; ezekért feljelentett 22 egyén; míg a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágás 185 esetben fordult elő s ezekért 310 egyén jelentetett fel.

Tüzesetet hetet jelentettek. Az okozott kár 37548 koronára rug, amelyből biztosítás folytán megtérült 16000 K; maradt fedezetlen kár 21548 K. A tűz keletkezésének oka 2 esetben gyermekjáték volt, 3 esetben pedig kiderítetlen maradt.

Orvosrendőri hullaszemle 6 esetben teljesített; a halál oka 3 esetben baleset, 1 esetben öngyilkosság, 1 esetben büneselkmény, 1 esetben megfagyás volt.

Amerikába szülő utlevél 15 egyén részére lett kiállítva. A kivándorlás állandóan oszko- nést mutat.

Közegészségügy. November hónap első felében az időjárás száraz meleg volt, második felében pedig nedves és hideg jellegű, kevés havazással. Az időjárás a közegészségi viszonyokra hátrányos befolyást nem gyakorolt.

A felnőttek közegészségi állapota általában jónak volt mondható, leszámítva azt, hogy egyes községekben szörványosan és enyhe lefolyású typhus esetek fordultak elő.

A gyermekek egészségi állapota szintén kedvező volt. Az emésztő szervek hurutos megbetegedései s a légző szervek hurutos bántalmi észleltettek leginkább.

Fertőző bántalmak közül előfordult: roncóló toroklob 32, hasi hagymáz 91, vörheny 18, kanyaró 3, hökhurut 7, vérhas 13 esetben.

Rendőri boncolat teljesített 1 esetben; külső hullaszemle volt 12; súlyos sértés bejelentett 6.

Öngyilkosságot 3 egyén követett el. Vas Gyula 54 éves balatonkövesdi, Pingiozer Pál 77 éves nagykanizsai koldus és Kocsis János 65 éves egészségügyi lakos felakasztották magukat.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak négy egyén esett áldozatul. Vas György 42 éves balatonkövesdi lakost a leszakadó part agyonütötte; Sipos Károly 7 éves novai gyermeket bátyja véletlenül agyonlőtte; Ruff János 65 éves magyarszentmiklósi lakos égési sebekben halt el; Kunics György nagykanizsai lakost a koesi gázolta agyon.

Szerencsétlen szülés négy esetben volt orvosi beavatkozásra szükség. Egy anya és egy gyermek elhaltak.

lelkét marangolták kínzó érzések, elfojtott vágyak. Azt a férfit most még jobban szerette, mint valaha, de büszkesége tiltotta, hogy mutassa. Bandi egyre fogyott, sápadtabb lett; barátainak gyomorbaíról panaszkodott, holott az álmatlan éjszakák viselték meg, a sok gondolkodás és képzeldés fogyasztotta, sorvasztotta. De a megbántott férfiónérzet azt parancsolta, hogy ezekről Magda ne tudjon.

Magda így gondolta magában: óh milyen csacsi ez a Bandi, nincs bátorsága, hogy hozzám újból közeledjék, pedig én szívből megbocsátanék neki. Bandi pedig emígyen: te édes angyal, ha még egyszer megfoghatnám parányi kezecskédet, ha még egyszer érezhetném forró leheletedet, ha még egyszer, csak egyetlen egyszer megtudnám bocsátani.

Amikor azonban összekerültek, mint két halálos ellenség, vérfagyasztó tekintettel néztek egymásra, egyetlen barátságos szót nem váltottak; mintha soha barátok, soha szerelmesek nem lettek volna.

A barátok és barátok kárörömelel híreztelték, hogy Bandi szakított Magdával, hogy Magda elhidegült Banditól; ők ketten azonban úgy érezték, hogy soha jobban, szenvedélyesebben még két szív nem szerette egymást.

Elek Márton.

Elmekórának két esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát s a betegek elmeegógyintézetbe szállítottak.

Hét évesnél fiatalabb gyermekek gyógyíttatását 22 esetben mulasztották el; emiatt az elsőfoku hatóságok 4 felmentő és 11 elmarasztaló ítéletet hoztak.

A trachomás betegek gyógykezelése ellenőriztetett Stridóváron, Muraszentmártonban, Murasiklóson s a miniszteri trachomaügyi felügyelő által a osáktornyai járásban.

A vármegye tisztí főorvosa november hónap folyamán megvizsgálta az alsódomborui, perlaki és zalaszentgróti nyilvános s a pákai fiókgyógy-szertárakat; továbbá felülvizsgálta a perlaki járásban a trachomás betegek orvosi gyógykezelését.

Népoktatás. A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy november hó folyamán a miniszter elrendelte, hogy az 1910 évi állami költségvetés terhére állami elemi népiskolai építkezések címén rendelkezésre bocsátandó beruházási hitel terhére a ráckanizsai iskola építése foganatosíttassék, illetve az építkezés már kora tavasszal megindíttassék. E célból műszaki okmányokkal kapcsolatos s elsősorban a telek beszerzésére vonatkozó adatok felterjesztettek.

A muravidi állami iskolával kapcsolatos építkezések ügyében az államépítészeti hivatal megkerestetett.

Figyelemmel azon körülményre, hogy a zalaegegrzési csácsi utcai iskola tantermei az oktatásügyi és közegészségügy legelemibb követelményeinek sem felelnek meg; de a szülők részéről is aggodalom és vonakodás tapasztalható gyermekeiknek ezen iskolába való járatása ellen: kir. tanfelügyelő megkereste a városi hatóságot ezen tantermeknek beszüntetése iránt, mert az igen súlyos egészségügyi kifogások kaposán is az azokban való iskolázásnak a következő tanévben való folytatása ellen kénytelen lesz hatósági beavatkozást igénybe venni s az iskolázást azokban minden esetben lehetetlenné tenni. Kir. tanfelügyelő ismételt kijelentette, hogy amennyiben az iskolák megfelelő elhelyezése céljából szükséges építkezésekhez az évi járulmányoknak több évre való visszaengedése iránt támogatnia kellene a városi hatóság kérését, azt a legnagyobb készséggel fogja teljesíteni.

November hó folyamán kir. tanfelügyelő átadta Sáringer Károly magyarszerdahelyi nyugtanitónak a miniszter elismerő okmányát.

Tapolozán a városi hatósággal, a tapolozai járási gazdakör elnökségével, az összes tapolozai tanintézetek helyi hatóságaival és igazgatóival egy önálló szaktanító gazdasági ismételő iskolának és bolgár konyhakertésznek felállítására tárgyában értekezlet tartatott s az értekezlet eredményéről a közoktatási és földművelési kormányhoz jelentés tétetett.

Annak alkalmából, hogy az 1907. évi XXVII. tc. értelmében államsegélyt kérő egyes községi és felekezeti iskolafentartók fedezet hiányában csak 1911 évi január 1-től élvezhetik a segélyt, holott a fejlesztéssel, illetve szervezendő állásokkal kapcsolatos építkezésekre a törvény teljes szigorával kényszerítették: kir. tanfelügyelő a közigazgatási bizottság rendelkezéséhez képest jelentést tett a miniszterhez, hogy a tényleg legrendkívülőbb esetekben az államsegély elvi beleegyezésénél a lehetőséghez képest kivételt tegyen s így az érdekelt iskolafentartók az újból szervezett állásokat mielőbb betölthessék.

Csabrendek község érdekeltsége az áll. elemi iskola új épületének elhelyezésére szerzett telket az államkincstár nevére átiratván, az összes iratok a miniszterhez felterjesztettek oly célból, hogy vagy a régi műszaki okmányok, vagy a miniszter által szerkesztendő új terv és költségvetés alapján indíttassák meg az építkezés. Ugyancsak felterjesztettek a miniszterhez azon műszaki okmányok is, amelyeket Csabrendek község érdekeltsége az általa megszerzett telken felépítendő kisdodova új épületéről készítettett.

Közgazdaság. A vetési munkálatok október hónap kedvező időjárás mellett jól voltak végezhetők. A vetések elég gyorsan fejlődésnek indultak, úgy hogy október elején sok korai kikelt vetést lehetett találni.

A kedvező időjárás mellett azonban, főképp a korai vetéseknél a rovarok sok kárt okoztak. A oserebogár, a drótféreg álosója, valamint a esikoshátú buzalégy helyenkint lényeges károkat idéztek elő úgy, hogy egyes helyeken a

vetések felülvetése, illetve pótlása vált szükségessé.

Helyenkint a rozsa is fellépett, azonban ennek kártétele nem számottevő.

A hosszú, aránylag száraz, kedvező őszi időjárásban az egerek is elszaporodtak s szintén károsítják a vetéseket.

Október—november hó folyamán a vetési munkálatok bevégzése után a gazdaságok az őszi szántások végzésével voltak elfoglalva, amelyet jóformán be is végeztek. A november második felében beállott hirtelen erős fagy ugyan akadályozta egyidőre a mezei munkálatokat, azonban rövid idő alatt beállott az előbbi állapot s a még hátralékos szántások fennakadás nélkül voltak folytathatók.

A kapás növények ezen hónapokban kerültek betakarítás alá, azok terméséről a következőkben számolhatok be.

A burgonya ugyan nagyobb részt már szeptemberben betakarított, azonban a végleges eredményt csak október hónapban lehetett constatálni. A termés helyenkint teljesen kielégítő, sőt jónak volt mondható, míg más helyeken gyenge, sőt egészen rossz volt. Ezen nagy termésmélt különbséget a burgonya-betegségeknek tulajdonítható, amelyek egyik helyen nagy mértékben, másik helyen alig hogy felléptek.

A répa terméshozama kielégítő volt. Egyes helyeken jobb, más helyeken gyengébb eredményt szolgáltatott.

A kapás növények közül a tengeri volt az, amely általánosságban jó termést szolgáltatott.

A kedvező őszi időjárás lehetővé tette, hogy az állatállomány október hónapban, sőt november hó első felében is a legelőre kijárhatott s ott még táplálékot találhatott.

A hosszas legeltetés sok takarmánykészletet mentett meg, úgy hogy szalmas takarmányból hiány a tél folyamán nem lesz. A szalmas takarmányokkal ellentétben a szalma általánosságban kis mennyiségben áll rendelkezésre.

Az állatállomány kiteletetése a fent hivatkozott viszonyok következtében nagyobb nehézségekbe nem fog ütközni.

Az állategészségügyi viszonyok az elmúlt két hónapban kedvezőek voltak.

Az állatárak a kedvező ősz s a takarmánykészletek emelkedésére való tekintettel részben emelkedtek, részben megszilárdultak.

A gabonaárak október hónapban olyan áringadozásnak voltak kitéve, hogy a hónap végén a gabonaár a hónap elejének áraitól alig különbözött. November hónapban azonban a gabonaárak már némileg estek, úgy hogy circa 1 K áresést lehet e hónapban constatálni.

A takarmányárak a kedvező takarmányozási viszonyokra való tekintettel visszaestek, úgy hogy október november hónapban kedvezőbb ár mellett volt a takarmány beszerezhető, mint július vagy augusztus hónapban.

Állategészségügy. A naszonállatok egészségi viszonyai némileg javultak, amennyiben a megelőző hónap óta a ragadós betegségekkel fertőzött községek száma 63-ról 46-ra csökkent. A hivatalból jelentendő betegségek a következőképpen voltak elterjedve, egymint: lépfenével a hó elején 2 község volt fertőzve, a hó folyamán megállapított 4 községben, megszűnt 3-ban, fertőzve maradt 3 község;

ivarszervi hólyagos kiütéssel a hó elején fertőzve volt 2 község, a hó folyamán megállapított 1 községben, megszűnt 2-ben, fertőzve maradt 1 község;

rühkórral fertőzve volt 3 község, a hó folyamán megállapított 1 községben, fertőzve maradt 4 község;

sértésorbáncoccal fertőzve volt 24 község, a hó folyamán megállapított 9 községben, megszűnt 17-ben, fertőzve maradt 16 község;

sértésvésszel fertőzve volt 32 község, a hó folyamán megállapított 7 községben, megszűnt 17-ben, fertőzve maradt 22 község.

Mindössze tehát a hó elején 63 község volt fertőzve, a hó folyamán 22 községben állapított meg ragadós betegségek, vészmentessé nyilvánított 39 község, fertőzve maradt 46 község.

Az említett betegségek közül a lépfene a hó vége felé, a késő őszi évszakban egészen szokatlan hevességgel jelentkezett a tapolozai járás egy gazdaságában, úgy hogy a legelső megbetegedések illetve elhullások után nyomban alkalmazott szérumkezelés és ezzel kaposó-

latosan foganatosított elkülönítés és fertőtlenítés dacára is rövid néhány nap alatt 8 darab szarvasmarha hullott el ezen betegségben. A betegség keletkezésére nézve nagy valószínűséggel megállapított, hogy a fertőzés a lépfene ragályanyagának megtelepedésére és fejlődésére kedvező talajviszonyokkal bíró rétekről származó szénával történt. A megtörtént takarmányváltoztatás és az állatok ellenállóképességének fokozása védőoltásokkal remélhetőleg engedik, hogy további elhullások nem fognak történni.

Azon betegségek közül, a melyek nem képezik hatósági intézkedés tárgyát, a nagyobb számú esetben előfordult sercegő üszök betegségén kívül egyéb bántalmak csak igen gyéren észleltek.

Védőoltások 2 községben kis gazdák állatain, továbbá 11 közép és nagyobb gazdaságban lépfene, sercegő üszök és sertésorbánc ellen eszközöltettek.

Az állatvásárok forgalma általában közepes, sőt több helyen igen gyenge és osupán Zalaegerszegen és Sümegben volt elég élénk. A marharakodó állomások forgalma, egyes vásári esetektől eltekintve, szintén gyenge volt.

November hó folyamán megtartott Nagykanizsán a VI-ik husvizsgálói tanfolyam záróvizsgálója, amelyen 10 jelölt nyerte el a husvizsgálói képesítést. A VII-ik tanfolyam november 15-én nyílt meg.

A szakszolgálat terén egyéb említésre méltó körülmény nem fordult elő.

Jegyzetek.

(Ahol a tanítót megbecsülik.) Nyugalomba vonult egy öreg tanító, aki félszázadon keresztül tanította, nevelte, vezette egy falu népét. Elhagyta az iskolát, amelyben nemzedékeknek lelkébe oltogatta a hazaszeretet, istenfélelem, becsület fogalmait s terjesztette a tudás áldásait.

Ugy szokás ilyenkor, hogy a miniszter küld egy elismerő oklevelet, a tanfelügyelő az iskola-szék jelenlétében mond egy megható beszédet, az öreg mester pedig kiköltözködik az iskolaházból egy kis szalmás viskóba s a nép, amelyet nevelt és oktató, hamarosan elfelejti azokat a jótéteményeket, amelyekben a kidermesült népnevelő által részesült.

De van még olyan falu is, van még olyan nép is, amely nem feled ilyen könnyen s érdeme szerint meg tudja becsülni tanítóját. És van olyan tanító is, aki a nép lelkében kitörölhetetlen emlékeket hagy hátra, aki küzdelmes pályája végén nemcsak öreg mester lesz, hanem szeretetben és megbecsülésben atyja marad továbbra is annak a nemzedéknek, amelyet felnevelt.

Magyarszerdahely községből kaptunk egy olyan hirt, amely könnyeket faosar az érző emberek szeméből. Ez a derék falu úgy bucsuzik öreg tanítójától, hogy emléktáblával jelöli meg azt a házat, amelyben ötven esztendőig tanított. És ezt az emléktáblát fentartja örök emlékezetül, hogy az utódok is tudják meg: ki volt az öreg Sáringer Károly és hogyan szerette őt a nép, amelyet szeretettel tanított és vezetett egy emberöltőn keresztül.

A magyarszerdahelyi iskola falára elhelyezendő emléktábla sok tanúsággal szolgál az ifjú tanítóknak, a modern fiatal óriásoknak és a nép azon fiainak, akik mesterségesen felszított elégedetlenségükben hadat izentek a tekintélyeknek.

Elmondja az az emléktábla, hogy az igazi népnevelő hivatása a küzdelem, a lemondás, a munka; de munkásságának áldásai tulterjednek egy generáció életén s az az erkölcsi és szellemi tőke, amelyet produkálnak, maradandó kincsévé válik a nemzetnek. A tekintély alapja magában az emberben van s a becsületesen ne-

velt, jól irányított nép szeretettel és hálával fizet.

Nagy áldás az egész falura a jó tanító. A tanító megbecsülése pedig tisztesség a népre nézve is.

Sáringer Károly munkájának nyoma látszik meg Magyarszerdahely község szép elhatárolásán. Az öreg tanító és a derék nép méltók egymásra.

(A vármegye ösztöndíjai.) Zalavármegye közönsége bőséges áldozatokat hoz a nemzeti kultúra emelésére. Erre a szent célra szánt adományok között szerepelnek a vármegye ösztöndíjai is, melyeket Deák Ferenc, továbbá Magyarország ezeréves fennállásának emlékeztetére alapított. Az első szegénysorsu egyetemi hallgatók, a második gimnáziumi tanulók segélyezésére szolgál.

A millenniumi ösztöndíjakat a legutóbbi közgyűlésen, a Deák Ferenc ösztöndíjat pedig a szeptemberi közgyűlésen adományozta a törvényhatósági bizottság az érdemesnek talált folyamodóknak. Ezidőszerint a vármegyének üreseedésben levő ösztöndíja nincs, tehát egyet és mást az ösztöndíjak adományozásának módjáról el lehet mondani anélkül, hogy annak személyes vonatkozása volna.

Az ösztöndíjakat a törvényhatósági bizottsági közgyűlés adományozza, tehát egy 600 főből álló testület szavazattöbbséggel dönt afelett, ki részesüljön a vármegye bőkezű segítségével. Az alapítólevél annak idejében így rendelkezett, tehát az abban megszabott módokat és feltételeket természetesen be kell tartani.

Az alispán mindig véleményt kér a tanítézetek tanári karától, hogy kit tartanak a legméltóbbnak az ösztöndíjra. A tanári kar ajánl egy vagy több tanulót, az állandó választmány átnézi a folyamodók okmányait, javaslatot tesz a közgyűlésnek s az eredmény nagyon sokszor az, hogy a közgyűlés nem respektálja sem a tanári kar, sem az alispán, sem az állandó választmány javaslatát, hanem az ösztöndíjat megkapja az, akinek legtöbb a személyes ismerése, jóakarója, akinek a hozzátartozói legjobban tudnak korteskedni.

Nem akarjuk azt mondani, hogy a közgyűlés érdemtelenségek adományozta az ösztöndíjakat. Ezt nem a mi hivatásunk elbirálni. Csak arra akarunk rámutatni, hogy az ösztöndíjak körül is olyan korteskedés fejlődik ki, mint akár a választásoknál. Azt pedig a vármegye közönsége semmiesetre sem akarta, amikor az ösztöndíjakat alapította, hogy kortesfogásokon dőljön el: vajon melyik tanuló és melyik szülő méltó és érdemes a vármegye támogatására. Az alapítók a nemzeti kultúra oltárán akartak áldozni, hogy kiváló és szegénysorsu fiuknak lehetővé tegyék tanulmányaik folytatását. Az igazán szegény fiuknak, árváknak és elhagyottaknak pedig nem igen vannak korteseik.

Az bizonyos, hogy egy 600 főből álló nagy testület az ösztöndíjak adományozásánál nem járhat el következetesen és teljes méltányossággal. Hiszen sokszor igazán csak a véletlentől függ, hogy a közgyűlésen hányan vesznek részt, melyik vidékről jönnek be többen. És minden bizottsági tagnak a maga pártfogoltja. Az egyik ennek a folyamodónak a viszonyait ismeri jobban, a másik a másikat. Egyiknél ez járt előbb, a másiknál amaz. Ha mindenki a legjobb meggyőződése szerint adja is le a szavazatát, az eredmény mégis méltánytalan lehet.

Es az iskolában, az ifjúság körében, bizony egy kissé demoralizáló hatása is van annak, ha nyilvánvaló lesz, hogy a jutalom, a támogatás nem a szorgalom és tudás, a szegénység nyomán jár, hanem mindent csak protekcióval lehet elérni, még ott is, ahol 600 emberre van bízva a méltányosság gyakorlása.

A vármegye ösztöndíjainak adományozása körül kifejlődött gyakorlat már többször ilyenforma szóbeszédre adott alkalmat. Ezért becses szolgálatot tenne a közérdeknek az, aki az alapító levél olyanforma megváltoztatását kívánja kereszttül, hogy az ösztöndíjakat az alispán, vagy egy kisebb bizottság adományozza, esetleg titkos szavazással. Így mindenesetre jobban meglehetne közelíteni az alapítók célját, habár itt-ott egy kis protekció érvényesülne is.

Hírek.

Gróf Batthyány Pál a közigazgatási bizottságban. Zalavármegye közigazgatási bizottsága kedden ülést tartott, amely alkalmával Baroza László meleg szavakkal bucsuzott el a bizottság nevében gróf Batthyány Páltól, mint a bizottság elnökétől, de örömeinek adott kifejezést afelett, hogy gróf Batthyány a közigazgatási bizottság tagjává választott, tehát az üléseken a jövőben is részt vesz.

Képviselői beszámoló. Gróf Batthyány József, a keszthelyi kerület orsz. képviselője ma tartja meg beszámolóját Keszthelyen. A kerületben erősen készültek a beszámolóra, amely bizonyosan impozáns és méltó lesz a kerület tiszta függetlenségi érzelmeihez. Gróf Batthyány József kerületében nagyon népszerű s állásfoglalása általános lelkesedést keltett a pártszakadás idején. — Filipich Lajos a csáktornyai és Dobrovics Milán a letenyei kerületben szintén beszámolókat tartanak a legközelebbi napokban.

Választás a zalaegerszegi izr. hitközségben. A zalaegerszegi izr. hitközség elnökségének és 24 tagból álló képviselőtestületének mandátuma ez év végével lejár. Az elnökség tehát választást rendelt el. Már szétküldték a jelöltek betűsoros névjegyzékét, mely egyúttal a szavazati jegyet is képezi. A hitközségi alapszabályok rendelkezése szerint ugyanis csak azokra adható le szavazatok, akik a kézbesített névjegyzékben föl vannak tüntetve, tehát akiket jelöltek. Más egyénre való szavazás érvénytelen. A névjegyzékbe 49 kijelölt hitközségi tag neve van fölveve. A választás 3 évre szól. A szavazati jegyek ma, vasárnap reggeli 9 órától délután 6 óráig nyújthatók be a hitközségi irodában együtt ülő választási bizottságnál. Azok, akik féltéves hitközségi adóval hátralékban vannak, szavazati jogot nem gyakorolhatnak.

Nyugalomba vonuló körjegyző. Ferenczy János kiskomáromi körjegyző 47 évi közszolgálat után nyugalomba vonul. A törvényhatósági bizottság mult héten tartott közgyűlésén határozott a nyugdíjazás tárgyában s a nyugdíjat — Ferenczy János kiváló érdemeire és munkásságára való tekintettel — 2000 koronában állapította meg. — Ferenczy a vármegye jegyzői karának szolgálati időre legöregebb tagja. Majdnem félszázadig szolgálta a közigazgatást. És pedig úgy szolgált, hogy a munkásságban, becsületben megöregedett jegyző előtt tisztelettel hajlik meg nemcsak közsegeknek népe, hanem minden kartársa és a vármegyei közigazgatás minden tényezője, kocsintól nagyig. Évtizedekig görnyedt az íróasztal mellett, viselte közsegeknek gondjait; szolgált rossz időkben, silány fizetésért, kevés elismerésért, De buzgalma, példás szorgalma és lelkiismeretessége, dus tapasztalata, a nép szeretete megszerették számára azt a közbecsületet és méltó elismerést, amely a jól megérdemelt nyugalomba kíséri. Mint tisztviselő példája volt a rendnek, pontosságának és ügybuzgalomnak. Mint ember szeretetreméltó, uri modoru és gondolkodásu férfiú. Tiszta jellemű, tiszta életű ember. A teljesített kötelesség büszke öntudatával emelt fővel járt, de soha sem keresett feltűnést, zajos elismerést és olosó kegyeket. A régi isko-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, száraz köhögés, skrofulezis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlv.

Minthogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

lából való, de az idő nem tudta túlhaladni sem hivatalos ügykörébe vágó tudását, sem egyéb ismereteit. Minden ízében modern közigazgatási tisztviselő, aki együtt haladt a fejlődő korrallal. Megöregedett, pihenésre vágyik. Azok, akik évtizedekig a közigazgatás szolgálatában éltek, megtudják becsülni az ő érdemeit, munkájának értékét és megtudják érteni azt a nyugatot, hogy életének hátralevő részét esendes nyugalomban tölthesse. Kívánjuk, hogy sokáig élvezhesse munkás életének jutalmát.

Egy kiváló tanító jutalma. Sáringer Károly magyarszerdahelyi községi elemi iskolai tanító fél századon keresztül valóságos apja, nevelője, tanácsadója, minden szépen és jobban irányítója volt községének. Nemesak az iskolában, hanem az iskolán kívüli népnevelés minden ágasatában. Magyarszerdahely község lakossága, melynek egész nemzedékeit nevelte istenfélő, hazaszerető polgárrá, rajongással csüng elaggott tanítóján. Nyugdíjba vonulása alkalmából az iskolaszék azon egyhangú határozatot terjesztette a vármegye kir. tanfelügyelőjéhez, hogy Sáringer Károly iránt érzett örök hálójának kifejezésül s nemes buzgólkodásának minden időkre megörökítendő példájául az iskola falán emléktáblát helyez el, melynek örök időkre szóló gondozását a község magára vállalja. Dr. Ruzsicska Kálmán, Zalavármegye tanfelügyelője az iskolaszék lelkes határozatát, mely ékesszóló bizonyosságra Sáringer apostoli munkásságának, nemesak jóváhagyta, hanem a derék tanítóját ily érdemesen megtisztelő iskolafentartó közönségnek legmelegebb elismerését és köszönetét fejezte ki.

Adományok. Dr. István Vilmos szombathelyi megyés püspök ur ömeltósága a zalaegerszegi kath. legényegylet házalapjára 500 koronát, a Csány szoboralap javára 300 koronát adományozott.

Steiner Simon váliczkai földbirtokos a zalaegerszegi izr. hitközség kebelében létesítendő aggápolda céljaira 3 koronát adományozott, mely adományért köszönetét nyilvánítja Rosenberg Zsigmond, a Chewra Kadischa elnöke.

Gyászhir. Kövess János nyug. kir. ítélőtáblai bíró e hó 10-én meghalt Veszprémben, 66 éves korában. A megboldogult földi maradványait 12-én helyezték örök nyugalomra, az alsóörsi családi sírboltban. Kövess Jánosnak Zalavármegyében is kiterjedt, előkelő rokonsága van.

Munkásgimnázium. A zalaegerszegi munkásgimnázium első ciklusa jövő szeptemberben kezdődik be. Az előadások három hónapig tartottak. A második sorozat január 4-én kezdődik.

Áthelyezés. A közoktatásügyi magyar királyi miniszter Reichardt Lajos balatonfüredi szeretetházi családitanítót és Menyei Anna tanítónőt a gyékényesi állami elemi iskolához tanítói s illetve tanítónői minőségben áthelyezte.

Lőrincz István zalamerényei segédlelkészt a kishársapáti plebániára helyezték át helyettes lelkészi minőségben.

Életunt leány. Bader Anna, egy karinthiai jó családból származó 20 éves szép fiatal leány Magyarországon keresett magának egzisztenciát. Jó modoru, szorgalmas, ügyes leány volt, tehát szívesen alkalmazták. Néhány hónappal ezelőtt került Szegedről Zalaegerszegre, ahol Zoltán Ödön főmérnöknek volt házikisasszony. Megbecsülték, szerették, amire rá is szolgált, mert kötelességtudó és munkás volt. Néha azonban feltűnő szórakozottságot árult el s meglátszott rajta, hogy valami bánat gyötri. De nem árult el soha semmit. Leveleit poste restante kapta s azokra titokban válaszolt. Sokszor éjszakákon át virrasztott és sirt. Mult esütörtökön azután végzetes osekedetre határozta el magát. Valahogy egy revolvert szerzett s hasba lötte magát. A súlyosan sebesült leányt kiszállították a kórházba. A kihallgatására megjelenő rendőrszövetségnek egy hangot sem válaszolt. Még a nevét sem mondta meg. Tettéknek okát nem tudják. Csak leveleiből következtetnek arra, hogy szerelmi bánat miatt akart megválni az élettől, mert egyik levele Leposa István főhadnagyhoz szól. Még két levelet írt rokonainak. A szép leány élethalál közt kioldódik a kórházban.

Kérelem a jószivekhez. A zalaegerszegi kórház s a melléje csatolt elmeegógyintézet betegeit, mint a társadalom szánalmára legméltóbb tagjait a kórház vezetősége a karácsony megasztos ünnepének örömeiben kívánja részesíteni, amely célból a könyörületesebb szívek áldozat-

készségét is kéri. A karácsonyfa költségeire szánt pénzbeli avagy természetbeli kegyes adományokat hálás köszönettel fogad az ápoló nővérek főnöknője.

Pályázat tanítói állásra. A kollátszegi r. kath. tanítói állásra pályázatot hirdettek. A választás Murakereszturon 1909. december hó 29-én lesz. A kérvények december 24-ig a murakereszturi plebániához küldendők.

Pincszövetkezet Zalaegerszegen. Több zalaegerszegi szőlősgazda mozgalmat készül indítani pincszövetkezet létesítése iránt. Az adatokat most gyűjtik s ha kell érdeklődés mutatkozik, a szövetkezetet a jövő év elején megteremtik. A kormány támogatása nem marad el, de természetesen első sorban az érdekeltségtől függ a mozgalom sorsa.

Analfabéták oktatása. Négy évtizede mult annak, hogy általánossá tették a népoktatást nálunk Magyarországon és ámbár a hatóságok elég szigorral kezelték a törvénytelen idevágó rendelkezését és számtalan szülőt bírságotlalt meg gyermeik hanyag iskoláztatása miatt, mégis vannak manapság is olyanok, akik elkerülték az iskolát, nem részesültek az oktatás áldásában és analfabéták maradtak. Nyenek nemesak a falvakban, hanem a városokban is találhatók. Vannak ezek között olyanok, akik belátják tudatlanságuk hátrányait és emellett lealacsonyító voltát s igyekeznek legalább annyit megtanulni, hogy nevüket tudják felírni. Ezeket akar segíteni a kir. tanfelügyelőség humánus intencióra valló intézkedése, mely szerint Zalaegerszegen tanfolyamot nyitott az írás, olvasásban járatlan felnőtt emberek oktatására. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő megkeresést intézett Dr. Korbai Károly polgármesterhez e tárgyban, aki a tanfolyam létesítésének eszméjét nemesak helyesléssel fogadta, hanem nyomban intézkedett is, hogy az tényleg meg is valósuljon. Így a tanfolyam megnyitott és a polgármester hathatós támogatása mellett már eredményesen működik.

A Zalaegerszegi szöv. önségélyző-egylet az 1910. évben a 35-ik csoportot nyitja meg, melyre a jegyzéseket már 1910. január 3-án elfogad, miről a t. érdeklődő közönség ezuttal értesítettik.

A zalaegerszegi huszár laktanya ügye. A vármegye törvényhatósági bizottsága mult héten tartott közgyűlésében a Zalaegerszeg város részére fizetendő beszállásolási kártalanítást 25 év tartamára 23000 koronára emelte fel. A város azért kérte a felemelést, hogy az új laktanya felépítését biztosíthassa.

Elmebetegek ünnepélye. A zalaegerszegi kórház mellé épült elmeosztályon elhelyezett elmebetegek ünnepséget rendeznek a közelgő karácsony alkalmával. A kórház kitűnő igazgató főorvosa a szerencsétlen betegeket minden uton, módon szórakoztatja és az osztályorvos közreműködésével változatos műsort állított össze, melyet az elmebetegekkel betanított és karácsony elbűvölésén velük előadot. Az előadásra külön meghívókat küldenek azért, hogy a város közönsége azon részt vehessen és a szánandó betegek meggyőződhesseken arról, hogy nem számkivetettjei ők az emberi társadalomnak, hanem hogy részvételt viseltek minden érző lélek az ő szomorú sorsuk iránt. A szerencsétlen elmebetegek már napok óta lázasan készülődnek az ünnepségre és boldogok, hogy a nagyközönség előtt produkálhatják majd az ő művészetüket és arathatnak hangos tapsokat és elismerő nyilatkozatokat. Az ünnepélyt, melyre a meghívottak díjmentesen jelenhetnek meg, pénteken e hó 24-én délután 4 órakor rendezik. Ezt azt alkalmat felhasználjuk arra, hogy a nagyközönsége ismételten kérjük, juttasson ki-ki tehetségéhez mérten könyv, hirlap, élelap, divatlap, kártya, dominó, sakk és kockajáték — dohány, szivar, szivarka és dohányzó eszközökből álló adományokat ezeknek az élve eltemetett, szerény betegeknek a szórakozására. Minden adományt szívesen és köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak. Adományokat elfogad dr. Halász Miksa elmeosztály orvos és a kórház gondnoki irodája. A rendezendő ünnepély műsora következő: 1. „Menyből az anyai“, „Ne féljetez pásztorok“. Éneklük az elmebetegek. 2. „Pásztorjáték“ az elmebetegek közreműködésével. 3. „Karácsony éj“ költemény, szavalja G. I. elmebeteg. 4. „Weihsnacht“ költemény, szu-

vaja I. M. k. a. elmebeteg. 5. Fábian I. kórházi lelkész beszéde. 6. „Daru madár“, éneklő K. I. elmebeteg. 7. Köszönetnyilvánítás, elmondja G. I. elmebeteg. 8. Píece gyauánt egy meglepetés. A műsor végeztével a befolyó ajánlásokokat dr. Halász Miksa elmeosztályorvos neje fogja a betegek közt szétosztani. Az ünnepély alkalmával botok, esernyők, valamint felsőkabátok az előcsarnokban a főpolónál hagyandók.

Turul játék. Halácsy Antal szegedi tornatanár egy új játékot állított össze, amely alapjában hasonlít ugyan a tenniszhez, de annál sokkal egyszerűbb, edzőbb s főelőnye az, hogy bárhol üzhető, nem kell hozzá külön pálya és költséges felszerelés. Halácsy a mult héten Zalaegerszegen járt s a játékot bemutatta a főgimnázium és felső kereskedelmi iskola tanulóinak.

Zalavármegyei Almanach. Czobor Mátyás vármegyei aljegyző most rendezte sajtó alá a „Zalavármegyei Almanach“ 1910. évi I. kötetét. A kötet tartalma lesz: naptári rész, teljes zalaegerszegi öimtar, általános tudnivalók (menetrend, zalaegerszegi bérköösídszabás stb.) irodalmi rész, amelyben közgazdasági, szociológiai stb. tanulmányokat és szépirodalmi közleményeket közölnek Majláth József gróf, Prohászka Ottokár dr., Darnay Kálmán, Vastagh János, Mészöly Gyula, Margitay Ernő (Cyprián), Kinos István és még többen Zalavármegye ismerői közül. Az Almanach ára füzve 2 K, kötve 3 K. Megrendelhető Czobor Mátyás címén Zalaegerszegen.

Karácsonyi forgalom a postán. A karácsonyi postacsomag forgalom fokozott mérvben veszi igénybe a postaalkalmazottak tevékenységét s oly rendkívüli mérvet szokott ölteni, hogy ha a fennálló postai szabályok a közönség által szoroson nem tartatnak be, a kir. posta a legkiterjedtebb intézkedések és a legnagyobb erőmefeszítés dacára sem volna képes a közönség minden igényének eleget tenni, minak következtében a közönség maga szenved kárt, ha a küldemények vagy nem érkeznek meg rendeltetésük helyére, vagy ha megérkeznek, nem kézbesíthetők, vagy végre, ha kézbesíthetők is, a tartalom meg van sérülve, romolva stb.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a szabályoknak a közönség részéről való pontos betartása a csomag sorsát biztosítja, ennélfogva a postát igénybe vevő közönség figyelmébe a következőket annál nyomatékosabban ajánlom, mert ezeknek figyelmen kívül hagyása az államkiszáratnak kártérítési kötelezettségét megszünteti.

Minden egyes küldemény a tartalomnak megfelelően, de minden esetre jó anyaggal és tartósan csomagolandó.

Élelmiszerek, játékok, gyümölcs, szövet, kaplap, ruha, fehérnemű külön-külön burkolandó. Ezüst és aranyeműeket, továbbá pénzt a fenebb felsorolt tárgyakkal együvé csomagolni nem tanácsos.

A csomagoknak általában úgy kell göngyölve lenni, hogy egyrészt a göngyölet a küldemény tartalmát külső befolyás ellen megvédje, másrészt, hogy a tartalom más küldeményekben szállítás közben kárt ne tehessen.

Jelentékenyebb értékű tárgyak közönséges, vagy fonákjával kifelé fordított viaszos vászonba, bőrbe, szűkesség esetén vászonnal körülburkolt dobozba teendők és körülkötözendők, vagy jó szerkezetű erős faladába csomagolandók.

Ékszer, drágaságok tokban elhelyezve, azon felül vászonnal körülburkolva, erős fadóbozba vagy faladóskaiba zárva, jól körülkötözve és lepecsételve adandók föl.

Csekélyebb értékű tárgyak csomagolásához elég, ha jó minőségű és többrétegű csomagoló papírba burkolatnak.

Aranyat, ezüstöt, pénzt, ékszert és drágaságokat tartalmazó küldeményeknél címet mindig magára a göngyöletre (vászonra vagy faladára, kell írni. — Gyorsan romló tárgyaknál szükséges, hogy a záradék: „gyorsan romló“, törékeny tárgyaknál pedig e záradék: „törékeny“ vagy a szokásos palack alatt szembetűnőleg kitűnőleg kitéssék. Fődolog, hogy a cím oly szabatosan, tisztán és olvashatóan legyen magán a csomagon lehetőleg jó nagy betűkkel kiírva, hogy a címetett azonossága és tartózkodási helyére nézve minden kétséget kizárjon s a helyes irányítás céljából az első pillantásra a rendeltetési hely hivatkozható legyen.

bontogatva fiaink és leányaink előtt hajlamaikhoz legmegfelelőbbben az utat. A lelkiismeretes szülő önmagának, gyermekei jövőjéért tartozik azzal, hogy ezt elvassa, sőt tanulmányozza.

K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bíró Jogtudományok czimben olyan tanácsadót adott, a melylyel gyermekeink születésétől életünk utolsó rendelkezéséig megtaláljuk a törvényes eljárások legegyszerűbb módját. Ilyen mindent felőlelő mű még nem jelent meg közérdekű irodalmunkban. Egyszerű, világos, korrekt. Senkinek sem kell lótni-futni tanácsért, mihez tartás végett. Életünk minden jelentős eseményéhez ott a kellő utasítás. Szabóné Nogáll Janka dr. Bexheft Ármín közreműködésével a szórakozásról, nyaralásról, sportról irt. Kell e modanunk, hogy ma, a mikor az egész művelt világ vállalja és a szerint irányítja a nevelést is, hogy csak »egészséges, testben lakhatik egészséges lélek«, a sportok, szórakozások, nyaralások helyes mikéntje mindennek felett fontos. Bexheft Ármín dr. a testgyakorlás és testedzésről szóló cikkei szoros kapcsolatban állanak a sportok és szórakozások ismertetésével s megtanítanak időnként úgy használni fel, hogy lelkünk pihenése, testünknek edzett volta az élet küzdelmeire és a munkára friss tegyenek.

Mind e cikkek pedig teljesen ujszerűek s változott életviszonyaink között nélkülözhetetlenek. A magyar irodalomban ehhez hasonlót nem találunk.

És kétszeresen becses, mert könnyen megszerzhető. Az Athenaeum — a melyet a hármas mű kiadásánál magasabb szempontok vezettek — mindhárom kötetet havi két koronás részletben is szállítja. Az első kötet (amely az Egészség, Lakás, Ruházkodás-t tárgyalja) már előbb jelent meg, a második most karácsony előtt s nemsokára következik a harmadik is. Havi két koronáért egy pompás, magas irodalmi és művészeti becsesel bíró magyar munka. A hatalmas kötetek gazdagon illusztráltak is, a mennyire csak a tárgy megengedte. A második kötetben — az anyag tartalma miatt — kedvesebb alkalom jutott erre, de amit látunk benne, annál becsesebb. A három kötet — egyben fizetve — vászonkötésben 64, bőrkötésben 84 korona.

Karácsony, az ünnepek legszebbike, már előre veti fényét és árnyát. A hol sok lesz a fényesség, had tetőzze be azt a »Magyar Családok Aranykönyve«. A hol pedig számolni kell a pénzzel, vagy a hol hiába gyűjtöttek e napra, mert az élet egyéb gondja követelte magának azt, ott is az Aranykönyv legyen a kibékítő, az örömet hozó. Szébb, hasznosabb, művészibb ajándékokat, mint ez, sem egyeseknek, sem családoknak nem adhatunk.

Tanulmányi kirándulás

Kisbér—Bábolna—Győrbe 1909. október 25—26 27—28-án, résztvett a novai járási gazdakör 63 tagja.

II. Bábolna.

A tegnapi zivataros eső után ma, 27-én gyönyörű verőfényes őszi reggelre ébredtünk fel; a legszebb reményekkel ültünk a vonatra, hogy Bábolnára utazzunk. Reggeli 8 óra 35 perckor érkezünk Nagy Igmánd állomásra.

A kirándulók fogadására megjelent Friedrich Géza jószágigazgató ur, aki szíves, barátságos figyelmével előre is lekötöztetett bennünket.

A kirándulók 26 urifogaton helyezkedtünk el. Impozáns szép felvonulás volt. A remek bábolnai arabs lovak röpitettek bennünket a legközelebbi major felé, ahol utközben már kivolt állítva a simenthali üsző gulya. Szébbnél-szebb példányok, gyönyörű testarányokkal, erős oszontozattal, kitűnő fejlődésben és igen nagy számban.

Bábolna talaja valamikor futóhomok, ma kitűnő fekete homok, mély műveléssel, turnusban mesterséges legelő, lóher-brómuszal. Eső után a talaj sötétb színű ugyan, de a vegetáció jó talajerőről és kitűnő talajmivélésről tanuskodik.

Utközben az első tanyánál a ménesikók istállójánál állapodtunk meg, ahol a kirándulókra várt a bábolnai katonai parancsnok, Fadlallah el Hodad Mihály ezredes ur és kísérete, akik kitűnő szíveséggel fogadtak bennünket a 160—170 darab 1½ és 2½ éves ménesikók falkájának közepén, melyek szelid, kezes, hűséges kutya természetűek egy körülvették a parancsnokot és vele bennünket, mintha csak lelkes állatok, mintha

oszládtagok lettek volna. Voltak közöttünk olyanok, akiknek ilyen látványról fogalmuk nem volt, szokatlan volt, hogy annyi csikó szabadon körülvegye az embert. Váltig biztatta őket az ezredes ur, hogy ne féljenek, jöjjenek bátran közéjük, nem bántják ezek az embert, ha rugódoznak, azt csak egymással teszik, de az embert kísérik, barátságosak, mint őshazájukban, a beduinok között.

Most volt azután ideje egyik bámulatból a másikba esni. Bábolnának már a 80-as években is kitűnő híre volt. »Jussuf és Zariff« világhírű példányok a párisi vilákiállításra is szenzációt keltek, de én, aki láttam és tanulmányoztam az akkori anyagot, ismertem kitűnősége mellett annak fogyatkozásait is, a gyenge oszontozat, ezzel a kellő nagyság hiányát, most, e ménesikókat látva, igazán bámultam és őszintén csodálkoztam.

Nem találok szavakat, melyekkel kellőleg értékeljem az anyag javulását; olyan javulást, olyan tökélyt, a hiányok oly teljes kiküszöbölését, amit soha sem mertem volna hinni. A oszontozat az arabnál acél, az inak vasból vannak más lófajtához képest, ez közismert dolog, de ennyi oszont, olyan testarányok és olyan nagyság, amit itt láttunk, mesészerű, hihetetlen. Itt óriási tárgyismeret, teljes tudás, a tenyésztésben jó jártasság, legelő, táplálék, istállórend stb., mindent összhangba hozva, lehet csak ezen tökéletes példányokat a természettől kieszakolni. A parancsnok ezredes ur maga is arabs, nála ki van fejlődve a kifejezhetetlen foku szeretet lovai iránt; őt látni kell, hogy az ember egyet-mást megértse. Nem engedi ő a lovat fenjíteni, vagy ütöni, elég a szó, melylyel megdorgálja a hibázót és dicséri a jót, úgy kezeli őket születésüktől kezdve, mint lelkes állatokat, úgy kísérik, ragaszkodnak hozzá, mint eredeti hazájukban. Csak így, csak ilyen uton sikerül ezt a világ legszebb lóanyagát így emelni, és karakterében így megtartani. Ide nem órák, de napok, hónapok kellenének, hogy az ember az anyagot kellőleg tanulmányozhassa, egyes kiváló fajták karakteristikumát stb. kiismerje, értékelhesse.

Most egyszerre négy csikós lóhátról körbe kapja a csikó falkát. Az a futás, rohanás, robusztus, megmozdul a föld, káprázat ez, ilyen falka lovat egész szabadjában kedvére rohanni látni. Az aktív, az a szabad, korrekt mozgás mesészerű! Most visszatérnek, körülfigognak bennünket, mindegyik hozzánk siet, körülszaglászni, mintha versenyre kelnének abban, hogy melyik kapja a dicséretet, a simogatást.

Az idő rövid, sietve ülünk kocsijainkra és hajtatunk ki Bábolnára. Utközben láttunk szántást az ekén előhántóval, 20' mélyen tavaszi alá.

A kancanyag két óriási istállóban, tágas férhelyiségben, teljes kényelemmel, a ló természetének megfelelőleg mindent szemellett tartva; a kancák szabadon, úgy a fiaskonák és szopós csikók is. Ugyanaz a szelid, bizalmas közeledés az emberhez, még az egészen gyenge szopós csikóknál is. Maga az anyag mesészerű, kitűnő oszontozat, kellő nagyság, gyönyörű testarányok, ideális szépségű példányok a realitás legmagasabb fokán. Egyes fajták leírása, úgy az anyag általános ismertetése nem fér e leírás keretébe, és ezt hosszú időn át kellene tanulmányozni, hogy teljes, szakszerű leírást bírassunk. Fajdalom, kiszabott időnk rövid s ezt nem engedi.

A parancsnok ur több ízben járt a magas kormány megbízásából Arábiában lovak bevásárlása céljából, legutóbb 1901-ben. Az ő egyéniségéhez fűződik itt minden siker, Bábolnának világhíre. Az általa importált anyag, teljes szakismeret, teljes tudás, kifejezhetetlen tárgyismeret és igen szerencsés párosítás képezi alapját a bábolnai arabsanyag kitűnő, világhírű minőségének. Szíves jószágos magyarázatából láttunk importált telivér arabs kancákat és azoknak egyes leszármazottjait, melyek a tökéletesség magas fokán állanak. Érdekes, hogy az arabs legtöbb löbeteget égetéssel, tüzzel gyógyít. Erre figyelmeztetve, láttunk importált kancát, melynek lapockáján több ilyen égetési sebhely volt.

A 80-as évek kitűnőségeiből láttunk egy darab Jussuf kancát is; míg a híres Zariff utódaitól sokat felismertem. Zariff annak idején exoelkált igen erős oszontozattal, nagy testével és aranyfakó színével; oly speciális színnel, hogy azt tüzetesen meghatározni alig lehetett. Fajta jellegét azonban máig is megtartotta az anyag

és tökéletesedett. Az újabb kancanyag olyan látványt adott, amit elfelejteni lehetetlen. A látottak koronáját mégis a törzsmének csoportja képezte. Bátran mondhatjuk, hogy ebben az istállóban a világ legszebb lovai állanak. Ami lóban kecs, szépség, nemesség, ideális exteriőr, kitűnő oszontozat, szabályos, harmonikus testarányok, igazi realitással, az itt mind összesítve megvan.

A törzsmének gyöngyét képezi az a két telivér arabs szürke mén, melyet a parancsnok ur 1901 évi Mezopotámiában és Arábiában tett utazása alkalmával Bagdadban Cházim pasától vásárolt és importált. — Ezek:

»Mersuch« szürke mén, telivér arabs, apja: Smed Kohailán, anyja: Hamdani Semri.

»Siglavy Bagdady« szürke mén, telivér arabs, apja Siglavy, anyja Saklavy Gidrán.

Ez a két telivér mén az arabnál minden kitűnő karakteristikumát magában foglalja, különös szépségük és realitásuk mellett, olyan szabad mozgással, olyan actióval, amit látni kell, hogy fogalmunk lehessen róla. Van itt még több kitűnő mén:

»Gazal« 1898-ban importált telivér arabs, apja Gazlán, anyja Baján.

»Kohajlan« pej, félvér arabs, apja Kohajlan, anyja Ó Baján.

»Kohajlan Rasid« félvér, fekete; apja Kohajlan, anyja Siglavy.

»Ó Baján« félvér pej, apja Baján, anyja: Samhan Siglavy V. apja Siglavy II.

A méneket egyenként törökös, stilszerű katonán vezették elő, ami felejthetetlen kép volt. Az a tűz, ami e nemes állatokat eláruja, csak az arabnál látható, s hozzá szelid, kezes és mindegyike a kifuttatás után egyszerűen megállott a parancsnok ur előtt és várta a jól végzett munka után a jutalmat cukor alakjában. Meg is kapták mind a kettőt.

Érdekes látvány volt az is, midőn az istálló ajtaja irányában a járdán állottunk, a parancsnok ur kinyitatta »Kohajlan Rasid« mén boxajtaját és nevének szólította, hogy jöjjön elő. A gyönyörű mén fuva jött oda s megkapta a dicséretet és a cukrot. »Most eredi a helyedre« — erre megfordult és mint egy kezes bárány, ment vissza boxába.

Igazán bámulatra méltó, hogy ezt a fékezhetetlen tüzes állatot minő kezessé lehet nevelni; szelid, szeretetteljes bánásmód mellett hogyan megértik ezek a jó ember szavát, milyen őszinte ragaszkodással hálálják meg azt.

E téren felülmúlhatatlan a parancsnok ur, akitől soha sem szűnő hálával bucsuztunk, felejthetetlen emléket viszünk magunkkal és sietünk, hogy a bábolnai simenthali szarvasmarha tenyésztést megtekinthessük.

Utközben azon elmékedtünk, hogy az arabs ló a világ legelső remontája, katonai hátszlónak a quintessentiája, kitartó, tüzes, szelid, kezes, kevés igényű, gyors, minden meg van benne, amit a kitűnő huszárlótól kívánni lehet, de az is igaz, hogy 80—85% szürke.

Nálunk pedig a szürkét a katonai pótlóavatató bizottságok nem assentálják, mert egyesek utasításuk van, hogy a szürke csak 6%-ig szerepelhet, állítólag stratégiai szempontból, mert igen jó célpont. Miért nem festik meg a szürkéket, vagy miért nem csinálnak szürkélóvas ezredeket, úgy mint Oroszországban?

A gyalogságnál most hozták be a csukaszínű szürke ruhákat, mert ez nem jó célpont; a lovasságnál meg nem lehet szürke lovat használni, mert ez jó célpont. Nem paradoxon ez? Mi történik a mi szürke remondáinkkal? El kell vesztegetni potom áron. Ki vesz jukkert a mai automobil világban? Legjobb kancóink kiszorulnak a tenyésztésből.

Igaz, hogy a bábolnai szürkékért átlag 2400 koronát fizetnek katonai célokra — de azt kérdelem: mi történik most, ha ezek a kitűnő bábolnai szürke mének kimennek a fedeztetési állomásokra?

Lesznek kitűnő csikók, de szürkék, melyeket nem assentálnak; a veszteség a remonda tenyésztő gazda nyakába szakad, rohamos lökést ad a hidegvérű lötenyésztés elterjedésének. Ennek elejét kell venni! Vagy assentáltassanak a szürkék, vagy vonassék ki a fedeztetési állomásokról minden szürke, akár milyen kitűnő legyen is és adassanak setét színű tenyészmének, mert különben elfogy a remonda az országból, ami pedig a véderőnek sem állana érdekében.

A major melletti uton várt reánk az előhasi üsző falka, számszerint százon jóval felül. Egyenként lett előttünk elbocsátva, a számadó gulyás mindegyik nevét kiáltotta s ha importált volt, azt is felemlítette. Mondhatom, hogy e két nap alatt látottak nagyszerűsége kimeríti a szemlélő figyelmét és ennek következtében a hatás nem oly intenzív már, de amit itt láttunk, ezeken a simentháliakon, az olyan szép, amelyről fogalmunk sem volt. Lehetetlen, hogy ilyen simentháli marha legyen másutt az országban. Az a fajjelleg, az az exterior, az az ideális alak, erős oszontozat, hozzá óriási testnagyság, szinte hihetetlen. Láttunk olyan példányokat, melyekre fájó szívvel tekintettünk elsőben azért, hogy miért nincs több időnk ezeknek a gyönyörű állatoknak tanulmányozására, azután azért, hogy miért nincsenek nálunk ilyen remek állatok?

Az előhasiak után a tehének következtek, egyenként név, kor felsorolásával és bizony mondhatom, hogy a bábolnai nevelésből láttunk olyan mesés exemplárokat, melyek az importáltakat messze felülmúlták. Itt az importra nem a javítás, hanem a vérfelrészítés céljából van szükség.

Az egész állomány tuberkulin ellen beojtva van. Most azután jöttek az óriási bikák egyesben, kumetos igában, orrában karika, gyeplő, óriási társzekerek elé fogva, valóságos bos primigeniusok, óriási állatok, egyesítve magukban mindazt a tökéletességet, amit e téren elérni lehet. Végül az Árdéni nehéz ménnek vonultak fel előttünk. Volt bámulni valójuk a göseji kisgazdáknak, láttunk és tanultunk is sokat. Az idő rövidsége akadályozott bennünket abban, hogy a távoli majorokban levő állatanyagokat is megismerhessük; halás köszönetet mondottunk Friedrich Géza jószágigazgató urnak, különösen szíves jóságáért.

Sietve mentünk a Kaszinó épületébe, ahol annak nagy termében gyönyörűen felterítve várt ránk az ebéd, melyen az urod. gazdatisztikar, élen Friedrich jószágigazgató urral, megtisztelt bennünket megjelenésével.

Kitűnő ellátás a hangulatot emelte, végezetkor megjelent méltóságos Fadlallah el Hedád Mihály parancsnokló ezredes ur is és e sorok írójának elhozta sajátkezűleg gyönyörű művét (melyet beszerezni minden művelt embernek ajánlok) az utazásom Mezopotámiában és Irak-Arábiában. Ezen lekötelező gavalléros figyelemmel kitűntette a novai gazdakör kiránduló testületét és tetézte azt a véghetetlen szíveséget, mellyel bennünket eddig is részesíteni kegyes volt. Őszinte, igaz köszönet érte! Előállottak a fogatok, hogy induljunk a nagyigmándi állomásra. Szívélyes bucsut vettünk jöttevőinktől és folytattuk utunkat Győr felé. Az állomáson Friedrich jószágigazgató urtól ismételtén igaz őszinte köszönettel és hálával vettünk bucsut ama páratlanul szíves fogadtatás és kalauzolásért, melyre kirándulásunk minden tagja hálával gondol. Délután az 1 óra 53 perces vonattal indultunk Győr felé.

Nem mulaszthatom el e helyütt, hogy mindazon uraknak, akik kirándulásunkat szíves, jószágságos, barátságos fogadtatásukkal oly kellemessé és bőséges, szakszerű, szépséges magyarázatokkal oly tanulságossá tették Kisbéren és Bábolnán, a legteljesebb hálás köszönetünket fejezzem ki, úgy a novai gazdakör, mint saját nevemben is.

Az Isten éltesse őket igen soká, hasznos működésükhöz adjon erőt, egészséget és kitartást!

Bak községben a Fő-téren egy cseréppel fedett **téglaház**, mely áll három szoba, egy konyha, egy éléskamra, egy földpince, három derékből egy pajta és egy istálló

bérbeadó.

Az épület üzlethelyiségnek alkalmas.

Bővebbet a háztulajdonos

KAMÁN FERENC.

A leghasznosabb karácsonyi ajándékok

EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK

SINGER

Varrógepek
Üzleteink által beszerezhetők.

SINGER Co. varrógép r. t.
Zalaegerszeg, Vármegeház-tár.

Ó szilva és törköly pálinka kapható literenként is a botfai urodalomban. Megrendelések posta (Botfai gazdaság, u. p. Zalaegerszeg), vagy telefon utján (telefonszám Zalaegerszegről 50) eszközölhetők.

705/v. 1909.

Árverési hirdetmény

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. bíróság 1019. sz. végzése által *Herezeg és Geiger* végrehajtató javára 193 K 18 f tőke, ennek 1909 évi március hó 27-től járó 5% kamata, úgy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 3800 K becsült szaitógépek és állványokból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Zalaegerszegen leendő eszközölésére 1909. év december hó 31-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1909. évi november 14-én.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

8198/1909. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Nova és Vidéke tákarékpénztár* végrehajtatonak *Doszpót Etelka, Doszpót Imréné* végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az árverés a kökényesmindszenti 114. sz. tjkvben végrehajtást szenvedett tulajdonául 210. hrszám alatt felvett szőlő, pince és rétre 1037 korona,

II.

a döbrétei 329. sz. tjkvben + 734 hrszám alatt felerészben végrehajtást szenvedett, felerészben Varga János és neje Györfi Teréz tulajdonául felvett szőlő és szántóból Doszpót Etelka felerészbeni jutalékára 49 K kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fent megjelölt ingatlan az 1909. évi december hó 23-án délután 3 órakor K.-mindszent és Döbréte község házában megtartandó nyilvános árverésen és pedig házbéradó alá eső ingatlan a kikiáltási ár felénél, egyéb ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyab áron eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 48. §-ában jelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november 1 én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 6. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Zalaegerszeg, 1909. november 15.

Rutich,

kir. törvényszéki bír.

A legszebb karácsonyi ajándék

A RUHA.

Az ünnepek alkalmával mélyen leszállított árban kaphatók gyermekruhák, téli kabátok gyermekek részére, **pongyolák**, blouzek nagy választékban. **Lüster kötények** 80 kr.-tól feljebb.

Felnőtteknek szép szövet, gyapju, delin és parket **pongyolák** leszállított árban.

Parket pongyola 8 K-tól, delin > 16 K-tól, szövet > 18 K-tól, gyermekruhák 3 K-tól, feljebb.

Szíves pártfogást kér

Lusker Jánosné.

8000 korona

ára cipőt áru-sítok ki eredeti gyári árban, melyet bárki

ingyen

megtekinthet.

A legújabb női kalapok megérkeztek.

Pollák Ede

bizományos, Zalaegerszegen.

Egy nagy, világos raktárhelyiség azonnal kiadó.

Szőlőbirtok

7575 □-öl, az Egerszeghegy legszebb helyén, a várostól egynegyed órányira, szoba, konyha, présház, pince, istálló, pajta, nagy gyümölcsösrel **eladó.**

Bővebbet

özv. Tretter Viktoránál

Zalaegerszegen, Deák Ferenotér.

ROPS

**biztonsági
gyorsfőző.**

**Tűzveszély
kizárva.**

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék
hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/84.

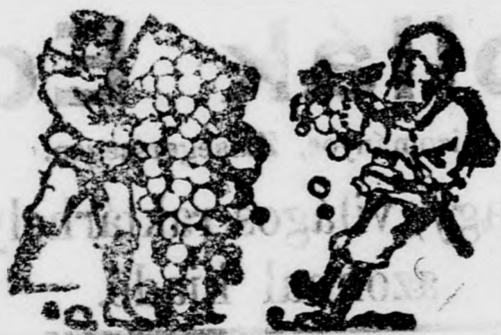
Helybell elárusítók:

R. Zeisler, Fenyvesi Miksa,
Hubinszky Adolf, Deutsch
Hermann, Gráner Lipót.

**Nagymennyiségű
zöldojtvány-eladás.**

Gyökerez és sima Riparia Portális alanyon ojtottak, minden betegségtől mentesek, kifogástalan fajtiszták, amiért szavatolok. A fajok nevei a következők: Margit, Mézesfő, Nemes Kádarka, Oportó, Nagy Burgundi, Trami, Szilvaszó, Püspökszó, Bakator, Piros és Fehér Saszla, Piros és Fehér Kecseszemű, Passatuti, Fürmönny, Rakszó, Ezredéves, Kossuth Lajos, Hárslevelű, Lisztesfő, Mustosfő, Ezerjő, Sárga Muskotály, Zöld Szilváni, Glasz Rizling, Jufark, Sárfő, Leányka, Délavára, Pozsonyi Fehér, Muskát Hamburg, Muskát Otonel, Aramon, Kádarka. Ugyanebben a fajokban nemes vesszők is kaphatók. Két milliós fás, párosításhoz való Riparia Portális vessző is van eladó 6 mm. vastagságtól felfelé. Ezre 20 K. I. oszt. fás gyökerez ojtványok ezre 100 frt, II. oszt. fás ojtvány ezre 50 frt, I. oszt. gyökerez zöldojtványok ezre 80 frt, hiányok pótlására igen erős, ezre 100 frt, I. oszt. sima zöldojtvány válogatott ezre 50 frt, rendes sima zöldojtvány ezre 40 frt, I. oszt. gyökerez Riparia Portális vessző ezre 20 frt, II. oszt. gyökerez Portális ezre 12 frt, I. oszt. sima Riparia Portális vessző ezre 10 frt, II. osztályu sima Riparia Portális ezre 6 forint, Otelló vessző ezre 5 forint. Megrendelések őszi és tavaszi szállításra is elfogadhatók. Megrendelések esetén az árak egyharmad része előlegül elküldendő, a többi ár fizetése pedig utánvétellel történik.

Csepány Mihály bortermelő és ojtványkészítő Gyöngyös, Tó-utca Kálvária part alatt, 12584.

Szőlő-oltványokat

szállít amerikai sima és gyökerez vesszőket különféle fajokban, **fajtisztaságért jótállva** legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

**Kisküküllőmenti
első szőlőoltvány telep.**

TULAJDONOS: **CASPARI FRIGYES.**

Medgyes 118. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Ar árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett elismert levelek, emellett minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

MA

és minden nap a

KOREIN VIKTOR

„KALAPKIRÁLY“-nál.

alkalmas karácsonyi és újévi ajándék-
tárgyak Ocassio árakban lesznek
rendelkezésre bocsátva. Az alantiek:
Férfi téli öltöny 22 K-tól feljebb.

„ kabát 20 „ „
Gyermek téli öltöny 8 „ „
Elegáns divat mellény 8 „ „
„ „ kalap 5 „ „
„ selyem nyakkendő 60 fillértől.
Férfi bieber sapka 8 K-tól feljebb.
„ bélelt bőrkeztyű 2-20 „ „
„ fehér és színes ing 2-80 „ „
„ lábra való 1-50 „ „

Megtekinthető vételkényszer nélkül.

Kerestetik

házikisasszony,

vagy

házvezetőnő.

Ajánlatok **Sibrik Adorjánéhoz,**
posta Háshágyrimán intézendők.

BORSEPRÓ.

28 hektoliter 1908. évi elsőrendű
fajborok seprője és 8 hektoliter
tokajhegyaljai bor seprője esetleg
kisebb mennyiségben is **eladó**

Mondschein Lajosnál

Zalaegerszegen.

**Rossz gyomor semmit sem
bir el**

s ennek állandó következményei: étvágy-
talanság, gyomorfájás, csömör, emésztési
zavarok, főfájás stb. — Ezek ellen biztos
segélyt nyújtanak a

Kaiser-féle

Borsmenta-Karamellák.

Orvosilag kipróbálva.

Élénkítőleg ható, emésztést elősegítő és
gyomorerősítő szer.

Egy csomag 10 és 40 fillér.

KAPHATÓ: **Schmidt Győző** cukrász-
dájában, **Kasztler Sándor**
és **Kocsuba Emil** gyógy-
szertáiraiban
ZALAEGERSZEGEN.

Óh Jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés

**Köhögés, rekedt-
ség és elnyájkaso-
dás ellen gyors és
biztos hatású**

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona
Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, V., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegen: **Hrabovszky Rezső, Kasztler Sándor,**
Kocsuba Emil, Sümegen: **Kossa Gusztáv,** Zalaszentgróton: **Botty**
Péter gyógyszerházaikban.

Kispesti babgyárból származó, legszebb magyar gyártmányu

babák és sok száz gyermekjátékok

legolcsóbban kaphatók

Fenyvesi Miksa Fia

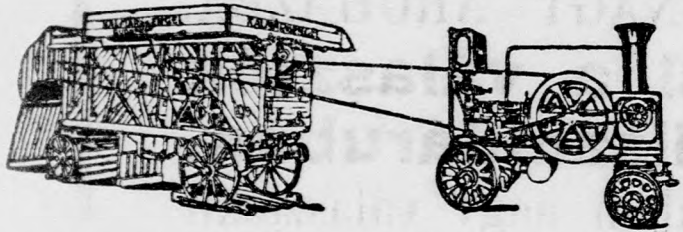
üzletében Zalaegerszegen.

Számtalan első díjakkal és díszoklevelekkel kitüntetve.

Kalmár és Engel

motor- és gépgyára
Budapest, V. ker. Lipót-körut 22.

Ajálja ugy cséplőgép, mint malomüzemre legegyszerűbb benzínmotorjait, benzínlokomobiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V. ker. Lipót-körut 22 bármikor üzemben megtekintethetők.

Teljes jótállás kitünő cséplésért!
Egyedül létező újdonság!

Ezen motorok egyenletes járásaik és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Olcsó árak részletfizetésre!

Szőlőoltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzékemet

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delawaréból állandóan több millió készlet eladó, olcsó ár mellett. Több ezer elismerő levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím: Szücs Sándor fia, szőlőtelepe,
Bihardiószeg.

Dr. Wettenstein Szanatorium r.-t.

tüdőbeteg szanatoriumában

Margitliget (Pomáz mellett, Pest megye) és tüdőbeteg rendelőintézetében **BUDAPESTEN, VII., Bulyovszky-utca 5. szám** alatt, a tüdőbetegeket és egyéb tuberkulotikus bajban szenvedőket a Wettenstein József dr. által felfedezett gyógymóddal kezelik. Wettenstein József dr. szere az egyedüli specificum, amely a Koch-féle bacillusokat a beteg szervezetéből tökéletesen kiirtja, anélkül, hogy a szervezetre a legcsekélyebb mértékben is káros volna.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság.

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM.

Magyarországi igazgatóság:

Budapest, VIII., Rákóczi-ut I.

Legolcsóbb díjak.

Az 1908-ik év végén a biztosítások összege **344 millió** Koronát meghaladta.

A tartalékok összege: 102 millió 420,280 kor 80 f.
Eddigi kifizetések: 85 millió 818,215 kor. 10 f.

Az intézet saját palotája:

Budapesten, Calvin-tér, Baross-utca 1., Üllői-ut 2-4.

Főügynökség Zalaegerszegen:

REISINGER és EISNER

cégnél, ahol mindennemű felvilágosítás nyerhető.

Ügynökök a vidék részére felvételnek.

Kitüntetve:

az ezredéves kiállításon
kiállítási éremmel,
1896 május 14-én az
Országos Iparegyesület
által díszéremmel.

KESZLI FERENC

butor-asztalos

Zalaegerszeg, Csányi-utca 41. sz.

Kitüntetve:

az 1900 évi párizsi világ-
kiállításon
ezüst éremmel,
az 1904 évi soproni ki-
állításon arany éremmel.

Raktáron tart és megrendelésre készít

BUTOROKAT

intarziái berakással, kiváló minőségű anyagból, ugymint: tölgy, bükk, dió, cseresnye, szil, kőris, jávor, mahagóni, amerikai dió, és körtefából.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-féle házban, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára, különféle kőszénre, koksza és faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Ha viszket

akinek éjjel-nappal szüntelenül viszketése van s nyugalmát, alvását és sokszor társadalmi létét veszélyezteti, az sajálatra méltó. Amár ez csak bőrgyógyászra mutat, mégsem létezik ezelőleg oly szer ez ellen, ami ennek a kínos helyzetnek véget vetett volna. Hetek sőt hónapokon át ezen bajban szenvedők kétségbe vannak esve, testileg s lelkileg megtörve, képtelenek társaságban mozogni. Sokszor csak egy kis pontot képez a bőrön, amely rettenetesen viszket s a vakaró ujját önkívülettel magához készíti. Ez rendszeren a kezdete s rosszabbodó viszketésére vezet. A viszketés okai még eddig nem lettek kiküszöbölve, miután azonban a betegség jeleinek tekinthető, úgy minden ilyen esetben amúgy is az orvosi tanácsra kell hallgatni. Sok orvos s viszketésgyógyászok küzdésen hangsúlyozták a Zucker-féle szabadgyógyzsappan kedvező s gyors hatását. A vastag réteg hab ezen szappan által előírás szerint alkalmazva, azonnali enyhülést s a viszketés megszűntetését hozza magával, úgy, hogy végre teljesen elmúlik. Ezen idegbántó bőrbajt a Zucker-féle szabadgyógyzsappan segítségével egyszerűen s a legnagyobb reménytel el lehet távolítani.

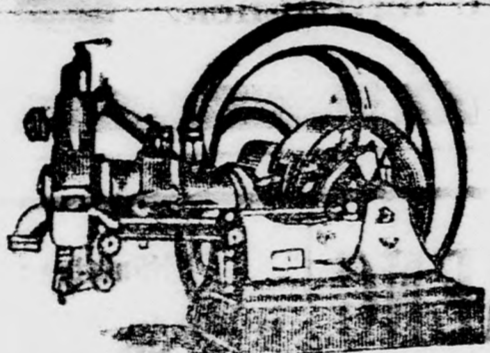
A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni:

Zucker szabadgyógyzsappanja a leghatásosabb s legnagyobb. Darabja 2 kor. 50 fill.
Zucker szabadgyógyzsappanja, hatását tekintve gyengébb. Darabja 1 kor.
Ehhez való Zucker-krém (zsírtalanító) a bőrkrémeke gyöngye. Egy tubus ára 2 kor. 50 fill., kis tubus 1.25 kor.

Valódi Zalaegerszegen Kaszter Sándor gyógyszer-tárában kapható.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat valamint Szivógázmotorokat.

Meglepő ujdonság!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA

Budapest, Teréz-körút 41. :: Telefon 12-91.
Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltétellel!

Schaumann gyógyszerész

gyomorsója

összetételében újból javítva, több mint 30 éve a legjobb eredménnyel használta-tik, a legkiválóbb szer mindenféle gyomor-bántalom ellen, bélbajoknál és étvágytalanságnál. Nélkülözhetetlen a jó emésztés szabályozásához és fentartásához. Aki le-sóványodásra hajlik, használjon szintén naponként kétszer gyomorsót.

Egy doboz ára 1 K 50 f. Szétküldés naponként, postán, utánvétellel. Legkeveseb 2 doboz küldetik. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában.

Főraktár: **Julius Schaumann** gyógyszerészeti laboratóriuma, Stockerau Bécs mellett.

KÖZPONTI NAGY ÁRUHÁZ DEUTSCH HERMAN ZALAEGRSZEG.

Aki még szükségletét be nem szerezte, az siessen a KÖZPONTI NAGY ÁRUHÁZBA, ahol még most **óriási a választék** mindenféle **játék** és **dizsműáruban**. **Urak** figyelmébe ajánlom nagy választéku fehérnemű, gallér, zsebkendő és nyakkendő raktáramat.

Ma vasárnap egész nap nyitva.

Utolsó hete

a nagy karácsonyi vásárnak.

Nagy karácsonyi vásár!

Mélyen leszállított árak!

Nagy alkalmi vétel kötények, női

ingek corsetták, alsóruhák stb.

Szives megtekintést kér vételkényszer nélkül

Reisinger és Eisner

divatáruháza.

Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság.

Központ: Budapest, V., Sas-u. 25.
Telefon: 107-16.

Gyártelep: Selyp.
Telefonállomás: Hatvan.

Minden cementfogyasztót

tisztelettel felkérünk, hogy szükségletének 1910. évre való fedezése előtt

- elsőrendű minőségű portlandcementre,
- vulkánportland kevertcementre, mely bármely más portlandcement minőségével vetekedik,
- vulkáncementre, mely a románcement minőségét messze túlhaladja víziépítkezéseknél, alapanyagát a trassz képezvén, nélkülözhetetlen ajánlatainkat saját érdekében bekérje.